لە دژایەتی لەگەڵ لەباربردنی منداڵدا.. مەنسور حیکمەت

وەرگێڕانی بۆ کوردی:کاوە عومەر
دەقێک کە لە شریتەوە وەرگیراوە

مادەی ٣٩ – دەبێت قەدەغەکردنی لەباربردنی منداڵ هەڵبوەشێتەوە… ئەوەی لێرەدا نووسراوە، وەک بەند، بەلای منەوە زۆر سروشتییە، کە لە نەریتی گشتی چەپەکانەدایە. هەڵوەستەکانی ئەو بابەتە ئاساییەکانی چەپن، “بەرگریکردن لە ئازادی لەباربردن”. بە شێوەیەکی سروشتی تا تەمەنێکی دیاریکراو، بە کۆرپەلە و هەروەها بە فەمی ناسینی ژنەکە بۆ ئەنجامدانی ئەم کارە یان ئەنجام نەدانی. ئەمانە هەڵوەستی سەرەکی چەپەکانن لە قوناغێکی دیاریکراودا، نازانم هەمیشە وا بووە یان نا؟ بەڵام ئێستا بەم شێوەیە.

لەگەڵ ئەم جیاوازییەدا بێگومان بەندەکەمان کەمێک شەرمنترە و ئەو دروشمە بنەڕەتیانەی کە چەپ داویانە و ئەو دەرەنجامە لۆژیکیانەی کە لەم باسە دێتە ئاراوە، نەیانکردووە. بۆ نموونە لە هیچ شوێنێکدا بە ڕوونی نەنووسراوە “لەباربردن بەپشت بەستن بە داواکاری، واتە هەر لەوکاتەدا کە ژنەکە داوای کرد”. بە نەخستنەڕووی هۆکارەکیش کە ژنەکە بۆچی ئەیەوێت منداڵ لەباربردن ئەنجام بدات ؟ ئایا ڕەزامەندی هاوسەرەکەی پێویستە؟ لە هیچ شوێنێکدا بە ڕاشکاوی نەیگوتووە “ژن مافی هەڵبژاردنی هەیە”. ئاماژەی بەوەشکرد، مەرج نییە ئەنجامدانی ئەو کارە بە مۆڵەتی ژن بێت. مەرجدار نییە بەمۆڵەتی هیچ کەس و ژنەکەوە ، تەنها ژن نەبێت. ڕێگەپێدراوە. لە کاتێکدا لەباسەکەی چەپدا بە گشتی هەڵبژاردنە. واتە لەباربردن هەڵبژێرێت ئیتربەس.

هەروەها لەم بڕگەیەدا هیچ هەوڵێک بۆ فراوانکردنی خزمەتگوزارییەکانی لەباربردن نییە. بۆ نموونە ڕاستە ئەمە هەڵمانوەشاندەوە، بەڵام لەم دەقەی ئێستادا لە هەڵوەشاندنەوە یان هەڵنەوەشاندنەوەیدا هیچ جیاوازییەک نییە بۆ زۆرینەی ڕەهای خەڵک ، چونکە هەرچەنێک بێت کلینیک و دەرمانخانەیەک نییە ، ڕیزەکان درێژن. بۆ ئەوەی ئەم کارە دەست پێبکرێت، لە هیچ شوێنێکدا نەیگوتووە کە دروست بکرێت، خەڵکێکی زۆر بۆ ئەم کارە ڕاسپێردرێت بۆ چارەسەرکردنی ئەم کێشەیە. ئەگەر چەپ ئەمەی دەوێت. بەڵام لە

نەریتی چەپەکاندایە و منیش لەگەڵ زاراوە گشتییەکانیدا ناکۆکم، واتە لەباربردن ئازادە و مافی ژنە کە ئەنجامی بدات. من بە تەواوی دژی لەباربردنی منداڵم وەک کردارێک و دەمەوێت ئەمە ڕوون بکەمەوە.

ڕاستییەکەی بەڕای من ڕەنگە لەباربردن تاکە شتێک بێت کە بە ڕوونی دژایەتی سیستەمی کۆمەڵایەتی هەبوو لە کۆمەڵگەی چینایەتیدا لەگەڵ سروشتی مرۆڤ و مرۆڤ بە شێوەیەکی گشتی نیشان بدات. لەباربردن بەو مانایەی کە مرۆڤ بە ئەوەی بتوانێت لەم کۆمەڵگایەدا بژی و لەو پەیوەندیانەدا بژی، پێویستە تیغ لە جەرگی خۆیان بدەن.

باشە زۆر شتیش لە خۆیاندا ئەمەیان هەیە. وەک خودی خەباتی چینایەتی، وەک شەڕ، کە مرۆڤایەتی لە دژی لە خۆی دەجەنگێت، لەم سیستەمەدا. وە مرۆڤایەتی لەناو دەبات، ئەو شتانەی پەیوەندیان بە مرۆڤایەتییەوە هەیە. بەڵام لەم حاڵەتەدا بە بڕوای من هەموو گرنگییەکە لێرەدا ئەوەیە کە مرۆڤ دەبڕێت نەک لە شێوەی مرۆڤێکی دیاریکراودا، لەگەڵ تاوانێکی دیاریکراو، یان بەرژەوەندییەکی دیاریکراو، بەڵکو لە فۆڕمی مرۆڤدا بە گشتی، مرۆڤ وەک مرۆڤێکی پۆتانسێل، مرۆڤی داهاتوو، شمشێر بەڕووی خودی مرۆڤ بووندا ڕادەکێشێت.

ئه مه واتای چیه؟ واتە ئەگەر ڕۆژێک کۆمەڵگا ببێتە سۆسیالیستی و مێژوونووسەکانی باسی ئەم قۆناغەی ژیانی مرۆڤایەتی بکەن، دەڵێن دۆخی سیستەمی کۆمەڵایەتیان بە جۆرێک بووە کە کۆرپەی مرۆڤیان لە سکی دایکی دەرهێنا و فڕێیاندا، بەجۆرێک کە دەیانتوانی لەم کۆمەڵگایەدا بمێننەوە. هەروەک چۆن باسی کۆیلایەتی دەکەین. لەو سەردەمەدا کۆیلایەتی بۆ کۆیلە و خاوەن کۆیلەکان ئەوەندە قێزەون نەبوو، وەک ئەوەی ئەمڕۆ بۆ من و تۆ هەیە. زۆر سەیرە هەندێک کەس کۆیلەی هەندێکی تر بوون. هەندێک کەسیان دەخەنە بەردەم شێر بۆ ئەوەی دابنیشن و سەیری بکەن، زۆر سەیرە. بە سەری خەڵک و منداڵەوە یاری پەلەیان دەکرد، ژن و هەمووان وەستابوون و سەیریان دەکرد، زۆر قێزەونە. ئێستاش لە قێزەونترین دەسەڵاتی دونیادا ئەم کارە ناکەن، بە ئەوەی سەری کەسێک ببڕن و لە گۆڕەپانی شار بە دار لێیان بدەن و هەمووان دەوەستن و چەپڵە لێدەدەن و هەل هەلە لێدەدەن. ئەمە دەڵێین زۆر قێزەونە و چەندە دژە مرۆڤە.
من بیردەکەمەوە، دەربارەی ئەمە، لەو کاتەدا، ئەوان ئەمانە دەڵێن سەبارەت بە لەباربردنی منداڵ لەم قۆناغەدا، و بە بۆچوونی من، زۆر ڕاستتر ئەمە دەڵێن. چونکە ئەو کەسەی کەسەریان بێی بوو کەسێکی دیاریکراو بووە. هەستێکی دیاریکراو لەبارەی ئەوەوە هەبوو. ئەو

کەسی ئەمڕۆ ژیانی ڕادەگرین کەسێکی دیاریکراو نییە، مرۆڤە. مافی مرۆڤبوون و مافی خواستن و مافی هەبوونی پێداویستی و تێرکردنی پێداویستییەکانە. خەریکە لەناوی دەبات. چینی دەسەڵاتدار بە خەڵک دەڵێن نادەم لە نێوخۆتاندا بکیوژن. نانخۆرەکانتان کەم بکەنەوە، لە نێوخۆتاندا بیانکوژن. پێم وایە ئەمە خراپترین جۆرە.

و دیسانەوە کارەساتی بابەتەکە لێرەدایە کە ئەرکی کوشتنە لە خۆیدا و لەناوبردنی مرۆڤ، ئەوەش بە فۆرمێکی ئەبستراکت و تاکە، کێشانی تیغە دژی مرۆڤ بە گشتی، مرۆڤ وەک نموونە، بە دەستی ئەو ئینسانانە دەسپەردرێت کە نزیکترین پەیوەندیان هەیە لەگەڵ ئەو کەسەدا کە خەریکە لەناو دەچێت و ئەمەش ناودەنێن پێشکەوتوخوازی. واتە لەگەڵ هەر کۆرپەلەیەک کە لە سکی دایکی دەردەهێنرێت و فڕێ دەدرێت، ژنێک مافی خۆی وەرگرتووە! ئەمە کارەساتی دەسیێکەیە. وە ئەمەش ئەوەیە کە ژنان لە کۆمەڵگە وەریدەگرن.

ئەمە دووڕوویی کۆمەڵگای سەرمایەدارییە، تاوانێکە کە هەموو ڕۆژ و شەو ڕۆژێک ئەنجامی دەدات. واتە مرۆڤەکان لەناو دەبات بەبێ هیچ بەرپرسیارێتی و گوناهێک، لەسەر تاوانی هاتن و داوای نان و پێویستی و من نامەوێت ئەم پێداویستیانە دابین بکەم، و ئەم پەستە دەسپێرێت بە دەستی ئەو کەسەی کە دەیەوێت ئەو ببێتە منداڵ و لەدایک بێت. لەبنەڕەتدا پەیوەندی بەوەوە هەیە، بەشێکە لە بوونەکەی. وە ئەو تاوانەی کە خۆی دەیەوێت بیکات، بە ناوی ئەوەوە دەیکات.

ئەمە پخیەی کۆمەڵگەی سەرمایەدارییە، ئەم پوختەیە بە کۆمەڵگە چینایەتی دادەنرێت. پێم وایە لەباربردنی منداڵ دژی ئینسانیە. فۆرمولەیەکە کۆمەڵگای ئەمە وەک نموونەیەک بە نەوەکانی داهاتوو دەردەبڕێت و ڕۆژێک دەڵێن زۆر قێزەون بوو. ئەمە کارێکی قێزەونە و دەبێت بزانین کە باس لە کارێکی قێزەونی دژی ئینسانی دەکەین. کە بەڕای من زۆر خراپترە لە کوشتنی نەیارێک، لە کوشتنی ڕکابەرێکی بازرگانی، لە کوشتنی ڕکابەرێکی کارکردن، لە کوشتنی ڕکابەرێکی خۆشەویستی. ئەو بەرژەوەندییە دیاریکراوانە وا لە مرۆڤە دەمارگیرەکان دەکەن کە تەقە لە یەکتر بکەن. ڕوون نییە چییە! هیچ کامیان نییە. من دژی لەباربردنی منداڵم، چونکە کۆمۆنیزم لە مرۆڤەوە دەست پێدەکات. ئەگەر ئینسان لە ژێر کۆمۆنیزمەوە دەربهێنیت، جگە لە هەلپەرستی بنەڕەتی هیچی تر نامێنێتەوە.

ئەگەر بارودۆخی چینی کرێکار باشتر بێت، چونکە ئەمانەمان وەک

سیمبولی مر□ق و□رگرت، کە لەسەر شانی خۆی دەژی. چونکە ئێمە مشەخۆر بوونمان بە تایبەتمەندی مر□ق ن□دەزانی. چینی کرێکار کە ئەم دەسەڵاتە لە خۆیدا دەبینێت و ئەم مافە بەخۆی دەدات و دەتوانێت لە یەک ئۆردوگادا هەزار و یەک کەسی غەیرە کرێکار بکوژێت، چونکە لێهاتوویی ئینسانی خۆی نیشان دەدات. وە ک□م□گای ئینسانی خۆی نیشان دەدات. ئەگەر مر□ق ل□ هەموو فۆرمولاسیۆنێکی مارکس و حورمەت، کەرامەتەکەی، بەهاکەی، تەنانەت لە ئەبستراکتترین فۆرمیشدا لاببەیت، پێموایە مارکسیزم هیچ نییە جگە لە هەمان هەلپەرستی کە لە چین و ڕووسیا و هتد بەکارهاتووە. مارکسیزمی ئەوان مارکسیزم نییە. مارکسیزمی ئەوان ململانێیەکی دیاریکراوی دەسەڵاتە بۆ دابەشکردنی سامان بەشێوەیەکی دیاریکراو.
من پێم وایە کۆمۆنیستێک ناتوانێت لەگەڵ لەباربردن بێت، بەهەمان هۆکار کە ناتوانێت لەگەڵ کوشتنی پیرە پیاو و پیرەژنەکان بێت کە تەنها پێویستیان پێیەتی. چونکە ناتوانێت هەواداری “بڕۆ خۆت بکوژە” بێت. چونکە بەڕای من ئەو منداڵەی کە دەکوژرێت، ئەو کۆرپەلەی کە لەناو دەچێت، درێژکراوەی ئەو کەسەیە کە لەبەردەم کارگەکەدا دەکوژرێت. هەردووکیان بە یەک لۆژیک دەکوژرێن. هەردووکیان دێن و پێویستییەک دەخەنە ڕوو کە ک□م□گ□ی چینایەتی هەبوو نایەوێت پێیان بدات، هەر بۆیەش دەتوانێت هەردووکیان لەناو ببات. ئەمە پێویستییەکی ئێستایە و پێویستییەکی داهاتووە.

بەهەر حاڵ من وەک کۆمۆنیستێک دەڵێم ناتوانم دەنگ بەم شتە بدەم. وەک پرەنسیپێک دژی لەباربردنی مندا□□م. وە پێموایە ئەمە تاکە پرەنسیپ نییە کە ئەم پرەنسیپە ت□ک□د□رەم لە پێشکەوتنی بزووتنەوەکەماندا دۆزیەوە. بەڕای من پێشێلکردنی ئەم بنەمایە ڕێگەمان پێنادات سەرکەوین. وە دەیان بنەمای وەک ئەمانە ئێمەی لە مر□ق جیاکردۆتەوە و جیامان کردۆتەوە لە خ□ بەخشین بە هەست و سۆزی ڕاستقین□ی مر□ق. ئ□ستا ناوی ئەو بەرگریکارە ئینسانە، لە شوێنێک لە دەرەوەی من، کە ئەوەندە هەستی هەیە کە دێت و دەڵێت، وەرە بزانە، کاتێک لەم فیلمەدا، تیغی پزیشکی نەشتەرگەری بەر قاچی کۆرپەکە دەکەوێت، قاچەکانی دەکێشێتەوە ناو کۆرپەلە، تەنانەت لەم تەمەنە گەنجەشدا. وە دەبێت بڵێین ک□ □□ف□کس□کی د□ماری□! □□ف□کسی دەمار! ئایا لە حاڵەتێکی تردا ئامادەم ئەم کارە بکەم؟

بە بڕوای من ئەم قبوڵکردنە لە پێگەی لەباربردن، تەسلیمبوونی کۆمۆنیزمە بە بەرژەوەندییە بچووکە فێمینیستەکان. لەباربردنی منداڵ هەمیشە هەڵوێستێکی چەپ نەبووە، سەردەمانێک هەڵوێستێکی

بۆرژوازی بووە، هەڵوێستێکی ڕاستڕەو بووە بۆ کۆنترۆڵکردنی دانیشتوانی کرێکار. ئێستا هەڵوێستەکە ماوە. بۆ چی؟ چونکە تەکنەلۆجیای ئەم کارە هێندە پێشکەوتووە کەس سەرنجی ئەوە نادات کە چی ڕوودەدات. وا دیارە کلینیکە زۆر باشەکان کە مۆزارت لێدەدەن لە ژووری چاوەڕوانیەیدا، لەو ژوورەی تەنیشت یەکتر، خراپترین سووکایەتی و بێڕێزی بە مر□ق ب□ گشتی دەکەن. بەڵام ژوورەکە پاک و خاوێنە، کات دیاری دەکرێت، بەخۆڕاییە، پزیشکەکە کەسێکی لێهاتووە، کەسیش بەهۆی هەوکردنەکانەوە نامرێت کە بەهۆی ئەم ڕێکارەوە دروست دەبێت. هەر لەبەر ئەمەشە هاتووینەتە سەر هەڵوێستەکانمان. پێم وایە کۆمەڵگایەک کە ئەم کارە بەرامبەر مر□ق و توانای مر□ق بوون بکات، کۆمەڵگایەکی تەندروست نییە. وە ئەگەر قبوڵ بکەم کە کۆمەڵگا نەخۆشی نییە، بە ئاسانی دەتوانم زۆر شتی تر قبوڵ بکەم و لێرە نەبم.

لە ئاستێکی پراکتیکیدا پێموایە هەڵوێستەکانمان لە چینی کرێکار دادەبڕێت. ئێمە دەڵێین ه□زاری دەبێتە هۆی ئەوەی کرێکارێک، ژنێک یان هەر ک□س□□ک کۆرپەی خۆی بکوژێت. پاشان شەرعیەتی ئەم کارە دادەمەزرێنیت، وەک چارەسەر؟! لە کوێ و بە چ شێوازێکی تری تیۆری ئەم کارەمان کرد؟ ئایا ئێمە لە هەموو شوێنێک هۆکاری ئازار و نەهامەتی خەڵکمان نەگێڕایەوە و شمشێرمان لە دژی نەکێشا؟ بۆچی لەم حاڵەتە تایبەتەدا لەناکاو چارەسەرێکی تاکەکەسیمان قبوڵ کرد و گوتمان بەڵێ با بچین بیکەین؟

هۆکارەکە چیە؟ چونکە لە کۆتاییدا دەچیت و ئەم کارە دەکەیت. دەزانم تۆ بڕیارە ئەم کارە بکەیت. زۆر کەس دەچن و کاتەکانی زیادە کار دەکەن، بەڵام من ئامادە نیم کاتژمێری زیادە بخەمە ناو خشتەی کارەکانمانەوە. من دەڵێم قەدەغەکردنی کاتەکانی زیادە. ئەمە هەڵوێستی منه لەسەر پەیوەندی خۆشەویستی. دەزانم لەم باسەدا زۆر بابەتی کۆنکرێتی هەیە. بەڵام ویستم سەرەتا ب□□□م کە من بە مەبدەئیەن دژی ئەم بابەتەم، دواتر بچمە سەر پرسی کۆنکرێتی.

ڕاستییەکە ئەوەیە کە ئەمڕۆ ڕاستڕەوی توندڕەو لەگەڵ قەدەغەکردنی لەباربردندایە. هۆکارەکەی ئەوەیە کە دەیەوێت دین لە دژی چەپ بەهێز بکات. هۆکارەکەی ئەوەیە کە دەیەوێت دامەزراوەی بنەماڵە بەهێز بکات، دژی چەپ و گۆڕانی کۆمەڵایەتی. دەیەوێت دەسەڵاتی پیاو لە خێزاندا بەهێزتر بکات. ڕوونە کە هۆکارەکەیە. بۆ ئەو گرنگ نییە کە لەباربردنەکە دەکرێت یان نا. بۆ ئەو گرنگە کە لەباربردنی منداڵ بە فەرمی نەبێت. دەزانێت کە لەباربردنی منداڵ ئەنجام

دەدرێت. دەزانێت ئەگەر ئەم یاسایە دەربکات، سەدان و هەزاران لەباربردن لە کوچە و کۆڵانەکانی پشتەوە، لەلایەن دەلاک و فاڵچی و پزیشکی دەرکراوەوە ئەنجام دەدرێت. ئەو ئەمە دەزانێت. ئەمە مەسەلەکە نییە. مەسەلەکە لەباربردنی منداڵ نییە. کێشەکە ئەوەیە وێنەیەکی جوانی ئەو خێزانە بدەیت کە بتوانێت لە پشتیەوە خۆی بشارێتەوە. کێشەکە لە ڕاستیدا چارەسەرکردنی هەمان هەستی مرۆڤایەتییە کە من و تۆ بەجێمان هێشتووە. واتە ئەگەر بە باشی حوکم لەسەر مرۆڤەکان بدەیت حەز بە لەناوبردنی کۆرپەی خۆیان ناکەن. پەنای بۆ بردووە، بۆ ئەوەی لە بەردەم من و تۆدا بەرز بوەستێت و ئەم مەیدانەشمان پێ سپاردووە و هاتووینەتە دەرەوە.
بەڵام ئارگومێنتی دیکەش هەن. بەڕای من ئەگەر لەباربردنی منداڵ قەدەغە بێت، ئەوا لەسەر ئاستی کۆمەڵگا کە لەباربردنی منداڵ بەخۆڕاییە. لە کۆمەڵگایەکدا کە لەباربردنی منداڵ بەخۆڕاییە، لەباربردنی منداڵ کەمترە. من هیچ گومانێکم لەم بابەتەدا نییە.

نیشاندەری پێوەرێکی ئەخلاقییە لە کۆمەڵگادا کە ڕێگە نادات ئەم کارانە لە شێوەی قاچاخدا ئەنجام بدرێن. وە هەروەها، کۆمەڵگایەک کە پێوەرێکی ئەخلاقی هەبێت کە ئەمەی قبوڵ کردووە و لە هەمان کاتدا گەشەی کولتووری زۆری هەبێت، دەتوانرێت وا گریمانە بکرێت کە دەست لەو شێوازانە نادرێن. لە لایەکی ترەوە هەزار و یەک کەس قازانجی بۆ ناکەن. ناتوانن بە هیچ شێوەیەک لە بازاڕدا کەس لەباربەن. ئاماژەگەلێک هەن کە ڕەنگە هانی زۆر کەس بدەن کە ئەم کارە نەکەن و هتد.

بەڵام ئەمە مەبەستی من نییە. من ئەم ڕاستییە دەڵێم کاتێک دەتوانم بیڵێم، کاتێک پێشتر سەرەتا لەگەڵ کەیسەکەدا حسابی پرەنسیپی خۆمم ڕوون کردۆتەوە، دواتر دەتوانم ئەم ڕاستییە بڵێم. کاتێک ناڕەزایی خۆمم بۆ ئەم کارە دەربڕیوە، دەتوانم ڕاستییەکە بڵێم، کە پێموایە ڕاستترە کە لەلایەن حکومەتەوە بیکرێت نەک هەزار و یەک کەسی نالەبارلە کۆمەڵگا ئەنجامی بدات. بەهەر حاڵ ئەمە لەم کۆبوونەوانەدا کاتێکی زۆرمان نییە بۆ قسەکردن. من زۆر شتم هەیە سەبارەت بە لەباربردنی منداڵ و بەپێی ئەوەی چ ئارگیومێنتێک بۆ بەرگریکردنەکەی دەخرێتەڕوو، من ئارگیومێنتم هەیە بۆ هەموو ئەو ئارگیومێنتانە. ئارگومێنتی من لێرەدا ئەوەیە کە هەڵوێستی پرەنسیپی ئەمە ئەوەیە کە بێزاری خۆمان لە لەباربردن و دژایەتییەکەی بەرامبەر بە مرۆڤ و ئەو ڕۆڵەی لە سەرمایەداریدا دەیگێڕێت، دەربڕین. ئەمە ڕەخنەی ئەمەیە، کە مرۆڤ ناچارە لەم

کۆمەڵگایەدا ئەم کارە بکات. ئەوە ئەو کاتەیە دەتوانین بڵێین تا ئەو کارە بە هەر شێوەیەک بێت و لەو کۆمەڵگایانەی کە ئەم کارە هێشتا پێویستی بە ئەنجامدان هەیە، ئێمە دەڵێین و لە ژێر مەرجێکی دیاریکراودا ئەم کارە دەکەین، بۆ ئەوەی نەبێتە بازرگانی چەند کەسێک و ژن لەمەدا لە ناوەڕاستدا ون مەبێ. چونکە ئێمە بە هەر شێوەیەک بێت دەکرێت. پاشان تەنها تا ئەو ڕادەیەی کە بتوانین بێزارییەکی ئەوپەڕی خۆمان دەرببڕین، پێموایە دەتوانین لەگەڵ کەسانێک کە باوەڕمان پێیەتی دەریببڕین، و دەیکەین بە یاسایی.

من دژی بە یاساییکردنی لەباربردنی منداڵ نیم. من دژی ئەوەم کە حزبی کۆمۆنیستم پێیان وا بێت لەباربردنی منداڵ کێشەیەکی تێدانییە. باشە یەکێک لە مافەکانە، هەروەک چۆن قژی دەبڕێت، کۆرپەلەکەشی لەبار دەبات! حزبێک دێت دەوێت دڵنیابێت لەوەی ژنێکی دووگیان فشاری لەسەر دروست نەبێت لەکاتی کارکردندا، لە دەرگایەکی ترەوە، مافی کوشتنی هەمان کۆرپەلە دەدات کە بەم شێوەیە چاودێری دەکات، بە کەسێکی ناو کۆمەڵگا کە هی ڕەگەز بە هیچ شێوەیەک بۆ من گرنگ نییە – ئەو ژنە، با ژن بێت. پیاوە، با پیاو بێت. من قبوڵ ناکەم لەبەر ئەوەی ژنە، مافی خۆیەتی ئەم کارە لەگەڵ بونەوەرێکی ئینسانی بکات کە لە ڕێگادایە و ئیتر ئەم کارە دەکات.

ئێمە خەتەنەکردنی مێینە قەدەغە دەکەین، کە هاوتایە لەگەڵ یەک بەیەکی، وەک دەستدرێژییەکی جەستەیی و دەروونی بە سەر ژنان، کە خۆی یەکێکە لە فۆرمەکانی ئیرادەی مرۆڤ، لە لایەکی دیکەشەوە قێزەونترین دەستدرێژییە بە سەر بوونی مرۆڤ بە یاسایی دەکەین. وە ئێمە پێمان وایە ئاساییە. پێم وایە فێمینیزم ئەمەی بە ئێمە سەپاندووە. لە بەرامبەر دووڕیانی هەژاری یان ئازادی ژندا، ڕوونە کە هەموو کۆمۆنیستێک ئازادی ژن هەڵدەبژێرێت. بە شێوەیەکی نەریتی بەم شێوەیە بووە.

بەڵام هیچ کەس نەهات بڵێت باشە من ئاڵای دژی هەژاریم هەیە، کێشەی ئەوە چییە؟ تۆ دەڵێی کە هەندێک کەس هەن بە هەر شێوەیەک بێت ناچارن! دەڵێم بەڵێ، ئەم کۆمەڵگایە لەم خەباتەدا قوربانی وەردەگرێت، من چی بکەم؟ پێیان بڵێن ڕەوانە بکەن. هەوڵ دەدەم پێی بڵێم نەخێر، هەوڵ دەدەم پێی بڵێم حکومەت ئاگاداری منداڵەکانتان دەبێت. هەوڵ دەدەم پێی بڵێم لە ڕووی ئەخلاقییەوە ئەگەر هەر فشارێک هەبێت شوێنی نیشتەجێبوونت دەگۆڕین. هەوڵ دەدەم پێی بڵێم ئەگەر کەسێک هەڕەشەت لێ بکات ئێمە دەیگرین. هەوڵ دەدەم پێی بڵێم بەهای ژیانی مرۆڤ چییە؟ هەموو ئەم شتانەم تاقیکردۆوە، ئەگەر زار زار

بگری، ڕەنگە بیرێکی بۆ بکەمەوە. بەڵام ئەگەر هەر بەوشێوەیە (…) بێت و بڵێیت "دەمەوێت منداڵەکەم لەباربەم". وە من بۆی دەکەم. بەڕای من نابێت ئەم ئەرکە لە ئەستۆ بگرین.

بەڕای من دەبێ ئەمە نوێنەری پاراستنی کەرامەتی مرۆڤ بین و بەڕای من ئەمەش ڕادیکاڵترە. ڕاستترە. چونکە ئەمە دەچینە سەر سەرچاوەی مەسەلەکە و تەسلیم بەو دروشمانە نابین کە دەیانەوێت مەسەلەکە بەدەر بکەن و چارەسەری تاکەکەسیان بۆ دابنێن.
خاڵێکی تر هەیە کە ڕەنگە باسی بکەم. ڕاستگۆیانە نازانم کام چینی کۆمەڵایەتی زۆرترین بەکاری هێناوە لەو وڵاتانەی کە لەباربردنی منداڵ یاسایی بووە؟ پێم وایە چینی ناوەڕاست. لە ژیانی تایبەتی خۆمدا شاهیدی زۆر لەباربردن بووم، هیچ کامیان ڕاستی ئەم ڕستەی یەکەم ناسلمێنن.

"کۆمەڵگەی سەرمایەداری تەنها دوو ڕێگا دەخاتە بەردەم ئەو ژنانەی کە بەبێ مەبەست دووگیان دەبن. لەناوبردنی کۆرپەلە، یان بەرگەگرتنی بارودۆخی سەختی دەروونی و ئابووری و جەستەیی بەنیازی پاراستنی لەباربردنی منداڵ"! بە هیچ شێوەیەک وا نەبوو. لە حاڵەتە چەند حاڵەتێک یان زیاتر لە لەباربردن کە لە ژیانی تایبەتی خۆمدا لە نێوان مرۆڤەکاندا بینیومە، دوو ڕێگە نەبووە لەو بارەیەوە. ئەمە دووڕیانێکی ڕاستەقینە نییە، ئەمە دووڕیانێکی درۆینەیە، ئەمە دووڕیانێکی فێمینیزمە.

من وا بیرناکەمەوە. بەڕای من پێش هەموو شتێک ئەگەر بە چین و توێژ سەیری بەشێکی زۆری ژنان بکەین، دوو ڕێگا نییە. یان بارودۆخی دەروونی ئابووری-کۆمەڵایەتی سەخت، یان لەناوبردنی کۆرپەلە. بە یەکێکی وەک من، ئەوە بە هیچ شێوەیەک دووڕیان نییە. ئایا دەتوانین بڵێین هیچ بژاردەیەک بۆ ئەو کەسانە نییە کە دایک و باوکیان دەگەنە تەمەنی ٩٠ ساڵ؟ یان بەرگەگرتنی بارودۆخی سەختی دەروونی، فیزیکی، جەستەیی، یان کوشتنی پیرەمێردێک؟! ئەمە ئەمە وەک شەقامێکی دوولایەنە قبوڵ ناکەین.

ئایا ئەمە ناڵێین لە دوو ڕێگا زیاتر نییە بۆ ئەو خێزانانەی کە منداڵەکانیان بە هەڵە لەدایک بوون بە مەنگەلی (بە نەخۆشی داون)، دواکەوتوو بمێننەوە و لە تەمەنێکی بچووکدا بمرن؟ یان کوشتنی منداڵەکەیان، یان بەرگەگرتنی بارودۆخی سەختی دەروونی و فیزیکی و جەستەیی! بۆ ئەمە ناڵێین؟ ئایا ئەمە ناڵێین بە ئەو خێزانانەی کە منداڵەکانیان لە شەڕدا کەمئەندامن، تا ئەو ڕادەیەی کە تەنانەت

ناتوانن بە هۆشیاری خۆیان لەگەڵ ژینگەی دەرەوەی خۆیان کارلێک بکەن، لە دوو ڕێگا زیاتر نییە؟ یان کوشتنی ئەو دیاردەیەی کە وەک کەمئەندامەک لەوە دادەنرێت، یان بەرگەگرتنی بارودۆخی دەروونی و فیزیکی و جەستەیی!

ئەمە هەرگیز ئەوە ناڵێین. ئەمە شەقامەکی دوولایەنە نییە، ئەمە دووڕیانەکی چینی کرێکار نییە. لە سەدا نەوەدی چینی کرێکار، هەموو کەرپەلەیەکی نوێ بە ئەو مرۆڤەکە، کە وەک من لە دۆخی مندا، دەبێت یارمەتی بدرێت و کاری بۆی بکرێت و زەحمەتی بە بکێشرێت. وە دووفاقی لەبەردەمیدا بەزۆری یان شەڕەشە، یان خەباتە، یان بەکارهێنانی هێزی بازووی و کارکردنی شەرەفمەندانە. لەم کۆمەڵگە بە شەرەفەدا هەوڵ دەدات زیاتر کار بکات بۆ ئەوەی منداڵەکەی بگەیەنێتە ئەو کەرامەت و ڕێزەی کە لە کۆمەڵگادا پێویستە.

بەڵای من ئەم دووڕیانە دوو ڕێگا نییە. زۆربەی ئەو ژنانەی ئەم کارە دەکەن، پیشەکانیان لە مەترسیدایە. لەو کۆمەڵگایەدا کە من قبوڵ و هاوسۆزی هەمان ئەو ژنە کرێکارانەم کە پچڕانیان هەبووە، سەد ژنمان هەیە کە ناتوانن بە ڕێگریکردن لە دووگیانی زیان بە کرێکارەکە بگەیەنن. ژیانی پیشەیی لە مەترسیدایە. یان تەنانەت تەنها پلەیەک لە تێکچوونی کورتخایەن. ئەوە بەندە بە کۆبوونەوەی ئەو دەسەڵاتەی کە دەیەوێت بەشداری تێدا بکات، بۆ نموونە، یان بەندە بە وەرزی ساڵ، یان تەمەنی، یان پلانەکەی بە بەشداریکردن لە پاڵەوانێتی بیسبۆڵی خوێندکاران. بێزار بوو لە شتێک چونکە نامەوێت لە تەمەنی بیست و سێ ساڵیدا منداڵم هەبێت. بە من دروست نییە لە تەمەنی بیست و سێ ساڵیدا منداڵم هەبێت. ئەمە هیچ نموونەیەکمان نییە کە ئەو ژنانەی کە منداڵەکانیان لەباربردووە، لە ڕووی جووڵەی کۆمەڵایەتی ڕاستەوە ئاوارە بن. چونکە هەمان چینی ناوەڕاست لەگەڵ هەمان کێشە و سەختییەکانی ئەو چینەدا دەمێنێتەوە. ئەو ژنە زەحمەتکێشەی کە منداڵەکەی لەباربرد، لە بنی ئەو چینە کرێکارەدا مایەوە، لەگەڵ هەموو کێشە و سەختییەکانی ئەو چینەدا. کەس بە هۆی لەباربردن لە بنەڕەتدا هەڵوەستی خۆی نەگۆڕیوە. لە دەیان کتێب و سەدان ڕاگەیاندن، ئەو کێشە و سەختییانەی بوونی کۆمەڵایەتی ئەوەی وەک چین و توێژێکی دیاریکراو دروستی کردووە، بە میللەت دەڵێین. ئێستا، ئایا لەدایک بوونی منداڵ لە شوێنێکدامان کردووە بە فاکتەری دیاریکەر؟ ئایا دووڕیانەکی تر، کردەوەیەکی ئاوا قێزەون دەخەینە بەردەمی؟ من ئەمە قبوڵ ناکەم.

من دەڵێم بە من وەک کەسێک ئەم دووڕیانە هەرگیز پەیدانابێت،

هەرگیز پەیدانابێت. بە هیچ شێوەیەک، دووڕیانێکی لەو شێوەیە کە تێیدا دەست بکەم بە کوشتنی کەسێکی بێتاوان (دواتر دەگەڕێمەوە بۆ ئەو ڕاستییەی کە ئەم کەسە “ڕەسەنە”) هەرگیز سەرهەڵنادات. دیوەکەی تری ئەو فشارەیە کە لەسەر منە (ناڵێم سەدان هەزار کەسی تری نیوە ڕێگا هەن کە یەکێکیان لە ژێر هەڕەشەی ئەگەری لەناوچووندایە). ژیانی دەویست ،فشارێکە کە ئێستا هەستی پێدەکەم.
ئەگەر ئەم منداڵە لەدایک بێت زۆر هەژار دەبێت! من دەڵێم هەموو منداڵێکی کوچەی سەرگەردان باشترە لە لاشەی مردووی ژێر زەوی. چونکە ئەو منداڵە توخمێکی هەمان چینە و ژیانی خۆی دەژی. بەبێ سەقف، کە مرۆڤ ناکوژێت.

بەڵام ئەم دووڕیانە دووڕیانی باش نیین. ئەم دووڕیانە زیادەڕەوییەکە، زیادەڕۆییەکی سەپێنراو. ئەمە زیادەڕۆیکردنە کەسێکە کە بەرپرسیار نییە لە بەرانبەر هیچ کام لە لایەنەکاندا. ئەو دەڵێت لەناوبردنی کۆرپەلە بۆ ئینسان پێویستە زۆر درەنگ بڕیاری لەسەربدرێت. لە لایەکی تریشەوە بە سەپاندنی مەرجی سەخت بۆ خۆی زیادەڕۆی دەکات. بۆ بەشێکی زۆری کۆمەڵگا زیادەڕۆی دەکات. یان ئەم دوو ڕێگایە بوونیان نییە، یان ڕێگایەکی سێیەمی شەرەفمەندانە هەیە بۆ زۆر کەس ، ئەجا خەڵکێکی زۆرێک هەن. کەسێک کە لە ئەنجامی دەستدرێژی سێکسیدا دووگیان بووە و نایەوێت لەمە تێبگات، کەسێک پەیوەندییەکی هەبووە کە کۆمەڵگا بە نایاسایی دەزانێت و دووگیان بووە. من لە ئازار و سەختیەکانیان تێدەگەم. بەڵام من هاتووم بۆئەوەی لە دۆخێکی تایبەتدا چارەسەری تاکەکەسی بدۆزمەوە. من دەڵێم حکومەت پشتگیری ئەو کەسە دەکات، هەر هێزێک لە ئاستی کۆمەڵگەدا، لەحزب یان یەکێتیدا بێت. هەموو ئەوانەی ناتوانن بچن بڵێت خەریکە مناڵم دەبێت چونکە لە خێزانەکەمدا خوێندکارێک هەیە. من ئامادەم بۆ پشتگیری ئەمە، ئینسان بکوژم ، بەڵام ئامادە نیم منداڵەکەی ئەو بکەمە یاسایی کە بڕۆین بۆ ئەوەی کێشەکە بەم شێوەیە چارەسەر بکەین!

هەندێ شتی تریش هەیە کە بەسەرماندا دەسەپێندرێت و ئەمەش بەهۆی ئەو ڕوونک□ردنەوەیە بە ل□ بەرچاوگرتنی ئەوەی کە ئاگاداربوون و بەخێوکردنی منداڵ قورس دەبێت و بەردەدات بەسەر بەشداری ژنان لە ژیانی کۆمەڵایەتیدا! پاشان وا دەکات زۆرێک لە خانمان حەز بکەن دووگیانیەکەیان کۆتایی پێبه□ن□ن! ئەم قسەیە چییە ئایا کارتی ئەندامێتی کتێبخانەکەی د□گ□□ن□تەوە؟ “کۆتاییهێنان” بە دووگیانی چییە؟ بۆچی مانای ڕاستەقینەی نانوسین؟ بۆچی دەبینە شەریکی ئەو

کەسانەی دەیانەوێت شەرعییەتی ئەو کارەساتە پەسەند بکەن کە ڕوودەدات؟ کۆتایی هێنان بە دووگیانی هیچ مانایەکی نییە. چونکە کە منداڵت دەوێت، مردن وشەیەکی نزیکترە لەمەوە؟! "منداڵەکەی کەوتە خوارەوە"، "منداڵەکەی لەدەستدا"، "نەیتوانی منداڵەکەی بگرێت" قسەکانی ئەوون. کاتێک منداڵەکەی ناوێت، ئایا پێی دەوترێت "کۆتاییهێنان"ی دووگیانی؟! بۆچی دەبێت بەشداری ئەم دووڕووییە بکەم؟

ئایا کارێک بۆ دوو باری دەروونی دوو مانای جیاوازی هەیە؟ بەڵای من باسکردن لە تەمەنی کۆرپەلە بنەمای باسەکەم ناگۆڕێت. چونکە من دەڵێم مرۆڤێک خەریکە ئینسانێک دەکوژێت کە سەربەخۆ بووە. لەوانەیە بڵێیت سەربەخۆ نییە. بەپێچەوانەوە من دەڵێم کە زۆر سەربەخۆیە. سەربەخۆیە چونکە مانەوەی تەنانەت بە ئیرادەی تۆشەوە پەیوەست نییە. بە مەرجێک تۆ ئیرادەی کوشتنی نەبێت. چونکە بە منداڵێکی یەک ساڵان و دوو ساڵان، ئیرادەی تۆ، ئەوەی دەیکەیت، زۆر چارەنووسسازە بۆ ئەوەی گەورە بێت. بۆ کۆرپەلە کەلە سکی دایکدایە، ئەم پرۆسەیە ئەوەندە سەربەخۆیە کە سەربەخۆیە لە هەردووکی. ئەم کۆرپەلە دایکی وەک ژینگەی گەشەکردنی بەکاردەهێنێت. کەسێک نییە کە تۆ بتەوێت ببیت یان نەبیت. ئەمە! ئەگەر هیچ شتێکی تایبەت نەکەیت ئەوە! بوونێکی ئینسانیە کە لە ئێستاوە لەسەر تەختەی پەڕینەوەکەی خۆی دانراوە. لەهاتوویی مرۆڤە.

لە شوێنێکدا بارستەیەکی خانە هەیە، کە تا ئێستا هیچ پزیشکێک نەیتوانیوە لێی تێبگات، بەو پێیەش ژن دووگیان دەبێت، لەکاتێکدا هێشتا ڕژێنی خانەیە. بەو پێیەی پشکنینی ژنەکە و دووگیانییەکەی ئەنجامێکی ئەرێنی دەدات، ئەو کۆرپەلە چیتر بارستەیەکی بە شێوەی خانەکان نییە. هەرکاتێک ئەم پشکنینە ئەنجام بدەیت، یەکەم سوڕی مانگانە کە تێبینی دەکەیت دواکەوتووە. لەو کاتەدا، دەچیت و سەیری هەموو وێنە و هێڵکاری و بەڵگەنامەکان دەکەیت دەربارەی گەشەکردنی کۆرپەلە، لەو کاتەدا کە یەکەم سوڕی مانگانە دوادەکەوێت و گومانت بۆ دروست دەبێت و دەچیتە لای پزیشک. کۆرپەلە ئیتر بارستەیەک لە خانەکان نییە. دیاردەیەکی دروستبووە کە تێیدا دابەشبوون ڕوویداوە. ئەگەر بارستەیەکی خانەش بووبێت، دەڵێم لە تەختەی پەڕینەوەکەی خۆیدا مرۆڤە. درێژبوونەوەی کۆرپەکە بۆ دواوەیە. ناسنامەی ئەم کەسە لە کوێوە سەرچاوەی گرتووە؟ کوا ئەم دیاردەیە، ئەو منداڵەی کە ئێستا پێی دەڵێین ئێکس و بەختەوەرین کە هەمانە و هەڵیدەگرین و ماچی دەکەین و یاری لەگەڵە دەکەین و ئەویش دیمەنی

شار جوان دەکات. مرۆڤ لە ژیانی خۆی ڕازی دەکات.

ئەمە لە کوێوە پەیدابوو؟ سەربەخۆ لە و بەدەنەی دروست دەبێت. پێم وایە مرۆڤایەتی بازێکی بەسەر تەختەی پێشینەوەدا داوە و خەریکە دروست دەبێت. بۆیە "کۆتایی پێدەهێنێت". بە واتای کەسێکی دیاریکراو دێت. کە کۆمەڵگەیەک دەتوانێت بەم شێوەیە دووڕوو بێت، چونکە لەلایەن مرۆڤەوە دانپێدانەنراوە، ئیتر پێویست ناکات شایەتی لەسەر کوشتنەکەی بدات.

کاتێک منداڵەکە دێتە دەرەوە دەبینیت کەسێکی تایبەتە. ئەو. مرۆڤ دەنیایە. کەسێکی دیاریکراوت بلۆک کردووە. تۆ ئامارێکت بە کەم نەزانیوە، مرۆڤ دەنیایە، بە تایبەتمەندییەکانی خۆیەوە، ئەوەندە دەنیایە و ئەوەندە تایبەتە. ئەوە ئێمەتان لەناو برد. گرنگ نییە تێدەگات، تێناگات، ئازاری بدات، ناکوژێت، لە شێوەی چەڵەکە بێت یان لە شێوەی مرۆڤدایە. سەرەتای مرۆڤەکە. تۆ ئەمە لە گوێ بەڕێژەکەدا دەچنیت. سەرچاوەی سەربەخۆیە لە دایک و باوک. پەیوەستە بەوەی کە ڕەگەی پێبدات لە ژینگەی فیزیکی دەوروبەریەوە خۆی خۆراک بدات.

بۆیە پێم وایە تەمەنی کۆرپەلە (ئەمە یەکێکە لەو شتانەی کە داشکاندن بەدەست بهێنیت) شانزە هەفتەیە. من دەڵێم کوڕان ئایا هیچ کام لە ئەوە منداڵێکی شانزە هەفتەی دووگیانی بووە باوک؟ کۆرپە لە شانزە هەفتەدا، واتە چوار مانگ چییە؟ وە هەستت چۆنە؟ وە چەندە وەک مرۆڤ قبوڵە دەکەیت کاتێک تەمەنی شانزە هەفتەیە؟ شانزە هەفتە تەمەنی زۆرە بۆ لەباربردنی منداڵ. ڕاستە لە دە یان زیاتر، دووگیانی دەستنیشان دەکەن و دێنە شار و دکتۆریش لە هەموو پلانێکی لەباربردن و سیاسەتی لەباربردنی منداڵدا لەم مانگانەوە کاتێکی پێدەدات و هتد. بەڵام من بەرپرسیار نیم لەم کارە. چونکە من توانای ئەوەم نییە بە پێی چۆنیەتی گواستنەوە و حکومەت چەند دەبەخشێت و من هیچ خوێندنێکی نوێم بەدەست نەهێناوە، ئەمە تێیت. بەگریمانەیەک کە ڕیزەکان قەرەباڵغ بن، بەردەوام دەبم لە هێنانی بۆ ئەودیو. ئاخر ئەم حاڵەتە بۆ ئەمە مانای هەیە.

ژنێک کە دووگیانی چوار مانگە منداڵێکی لە سکیدایە. منداڵێکی ڕاستەقینە، کە ئەگەر ئەو کاتە لەدەستی بدات، تا کۆتایی ژیانی لەبیری دەبێت کە، پێش ئەم کوڕە کە ڕزگاری بووە، منداڵێکی دیکەی لەدەستداوە کە دووگیان بووە. ئەمەی لەبیرە. زۆرن ئەو دایک و باوکانەی ناویان بە منداڵەکانیان هەیە. لەو تەمەنەوە زۆر کەس لە گفتوگۆکانیاندا وەک مرۆڤ ناوی دەبەن. بەڕای من ئەم ١٦ هەفتەیە،

یان ١٢ هەفتە، یان ١١ هەفتە هیچی تر نییە جگە لە فڕێدانی و زیاتر بەرگەگرتنی لە ڕێگەی ماکیاژەوە.

بەهەر حاڵ هەڵوێستی من وەک کۆمۆنیستێک ئەوەیە کە لەباربردن بێزارم، دژی ئەوەم. وە من لە کۆمەڵگاکەمدا قەدەغەی دەکەم. بەڵام من هەلومەرجی وا دروست دەکەم کە نەک هەر لەدایکبوونی منداڵ بە هیچ کەسێک نابێتە هۆی سەختی و هەژاری و هتد، بەڵکو هەمان خۆشبەختی و هەمان شت دەبێت کە مرۆڤ لە ژیانیدا دەیەوێت، واتە داهێنان. ئەمەش لوتکەیەکی تری داهێنەری مرۆڤە کە کەسێکی وەک خۆی دەتوانێت دروستی بکات. پێویستە هەمان شت بێت و بە هەمان شێوە وەربگیرێت و دیاردەیەکی هێندە خۆشەویست بێت کە کۆمەڵگا دڵخۆش بێت بە لەدایکبوونی منداڵ.

من دەڵێم وا بێت. لەم کۆمەڵگای سەرمایەداریەدا، تا ئەو جێگایەی کە بتوانم، پشتگیری ئەو دایکە دەکەم کە بە هۆکاری ئابووری منداڵەکەی ناوێت و دڵنیا دەبمەوە کە کەمترین فشار لەسەری هەبێت. وە ئەگەر کۆتایش نەیویست، دەڵێم ئەم منداڵە بخاتە سەر تاجی سەری خۆی و ئاگاداری بێت. بەڵام ئەگەر کەسێک هات و هەروەها بە هۆکاری کەمتر ئابووری، چونکە هەڵبژاردنێکی سادەی لە نێوان پیشەیەک و هاوشێوەکانیدا دەکرد، من بۆی ڕوون دەکەمەوە (بێگومان ئەگەر منداڵەکەی نەیویست، منیش هەمان شت لەگەڵ دەکەم ئەو)، دەڵێم، بۆچی ئەمەیان لە دژی تۆ هەیە؟ ئەوان موسڵمان دەبن، لە کاتێکدا تۆ ئەم هەڵبژاردنە دەکەیت؟ ئەوان لە میکانیزمی ئابوریدا دەتکەن بە ددان، ناتەوێت لە کرێکاری سکرتێری سەرۆکی گشتی نزمتر بیت، چونکە ئەگەر دوای هەشت مانگ بگەڕێیتەوە هەنگاوێک دادەبەزیت. یان دەتەوێت لە چوار ساڵدا بڕوانامەکەت بەدەست بهێنیت. ژیانی کەسێکی بە کەسێکی تر جێهێشت.

دەمەوێت بە هەموو لایەک بڵێم کە هەڵوێستی من لێی بێزارە، هەوڵ دەدەم کێشە ئابووری و کولتووری و ڕۆحییەکانی دووگیانی نەخوازراو چارەسەر بکەم، لەباربردنی منداڵ لەو حاڵەتانەی کە لە ڕووی پزیشکییەوە زیانی بە دایکەکە هەیە، هەروەها پشتیوانییەکی دیاریکراوی ئەخلاقی و ڕۆحی بە ئەو کەسانەی کە لەباربردنیان هەیە لە بارودۆخەکەدا بەڕاستی قورسن، داوای بەرەنگاربوونەوەی هەژاری دەکەن، و حکومەت پابەند دەکەن بە پشتگیریکردنی دایکان و منداڵان.
جێگرەوەی من ئەمەیە و پێموایە ئەمە هەڵوێستی کۆمۆنیستییە.
بەڵام دوای ئەوەی هەموو ئەمانەم وت، دەنگ بەم بڕگەی بەرنامەکە نادەم. هەروەها بەدیلێکیش پێشنیار دەکەم. داوای دەنگدان دەکەم بە

لابردنی ئەم بڕگەیە. چونکە وەک لە سەرەتاوە وتم ئەم لەباربردنە هەڵوەستی ئاسایی چەپەکانی ئەمڕۆیە. ئەو هەڵوەستەی کە من بەرگری لێدەکەم، نەک تەنها لەباربردن، لەسەر دە بابەتی تر، کە چەپی هەبوو تەنانەت نەیتوانیوە لە ئاستی کۆمەڵگادا هەڵوەستی خۆی دەرببڕێت. هەڵوەستێک کە بابەتیی نییە، کە هەموومان دەچینە دەرەوە و ئاماژەی پێدەدەین. شتێکە هی ئایندەی کۆمۆنیزم نییە، هی ئایندەیە. هەر بۆیە نامەوێت لە بەردەم کۆمۆنیزمدا بەردباران بکرێم، قەوارەیەکی ڕاستەقینە کە هەڵوەستە چەپگەراییە ڕاستەقینەکانی خۆی ڕادەگەیەنێت، هەر بۆیە بەهیچ شێوەیەک دەنگ بە لابردنی نادەم.

…

خوسرەو لە وەڵامی مندا وتی شوێنێک هەیە مرۆڤ، ئینسان دەبێتە ئینسان. وە تاوان، لە چ قۆناغێکدا دەتوانرێت بە شتێک بوترێت تاوان؟ چەندباسی تایبەتم لەسەر ئەم بابەتە هەبوو، کە ئێستا تەنها جارێکی تر باسی دەکەم. بزانە پێش هەموو شتێک کە دەڵێیت دەتوانێ ببێتە مرۆڤ، ئەوە لەبەرچاو ناگرێت کە تایبەتمەندی و تایبەتمەندییەکانی ئەم مرۆڤە ئێستا زانراون. مەبەستم ئەوەیە تۆ شتێک دەڵێیت، کە وتم لەسەر تەختەی پێڕینەوەکەی خۆی دانراوە. ئەگەر دایکەکە بمێنێتەوە، ئەو مرۆڤە لەدایک دەبێت، تەنها لە بارودۆخی ناوازە و نەخۆشی و هتددا نەبێت، ئەمەش بە هەموو مرۆڤێکی زیندوو کە بە شەقامدا دەڕوات هەیە.

ئەگەر دایکەکە بڕوات و خواردنی خۆی بخوات، ئەو منداڵە لەدایک دەبێت. ئەگینا منداڵەکی دیاریکراوە. واتە دەتوانی پێشوەختە بزانیت دەموچاوی چۆنە. کەم تا زۆر دەکرێت بڵێین جەستەی چەند درێژ و پانی دەبێت. دەکرێ بڵێین قژی منداڵەکە ڕەنگی چییە. بارستەیەکی بە شێوەی خانەکانە، بەڵام مرۆڤێکی دیاریکراوە. کاتێک لە مێشکتدا سەیری کەسێکی دیاریکراو دەکەیت (لە مێشکتدا ناڵێم کۆمەڵگا بەم شێوەیە هەژمار بکرێت)، دەتوانیت بگەڕێیتەوە و بڵێیت "من" کەسێکی دیاریکراوم، "من" ببڕیتەوە، بۆساتی لەدایکبوونم، بۆ سێ مانگ بەر لە .لە لەدایکبوونم، کاتێک کە لەم دەدا و کەمێک زووتر. "من" هێشتا هەبووم، درێژەی مێژووی "من"ە. من کارم نییە، لە کوێیەوە بە مرۆڤ ناوم دەبەیت؟ هێشتا "منم". مرۆڤ بەشێوەی نەناسراو نییە، لەوێداهێشتا "منم" . تۆ ڕێگری لە بوونی مرۆڤێکی دیاریکراو دەکەیت، کە دڵنیاییەکەی لەسەر نێوچەوانە و مرۆڤایەتییەکەی لەسەرنێوچەوانەکەیە. سپێرم و هێلکەدان هیچ پەیوەندییەکیان بەمەوە

نییە. پۆتانسیەل نییە (ڕەنگە پۆتانسیەل وشەیەکی باش نەبێت). گوتم ئەوە مرۆڤەکە لە قۆناغە سەرەتاییەکاندا کە لەسەر تەختەی پەڕینەوە سەربەخۆی خۆیەتی، ئەو خۆیەتی، ئەوە خودەکە.

لە بانکی سپێرمدا، سپێرمێکی زۆر هەیە، لەوانەیە بزانیت کە هەندێک پیشەسازی هەیە، ئەوان هیچ نین. ژمارەیەک کرۆمۆسۆم کە توانای دیاریکراویان هەیە پرۆتینن. ئەوان هیچ شتێکی تایبەت نین. بەڵام ئەو خانەیەی بوو بە دوو و پاشان چوار، شتێکی دیاریکراوە و کەسێکی دیاریکراوە لەو ساتەوەختەوە. کەسەکە بە پرۆسەی خۆیدا تێنەپەڕیوە. هەر وەک ئەو دارەی کە دەیچێنیت. بە یەک بۆچوون ناتوانم بڵێم کاکە! هەنگاو مەدەن لە کێڵگەی دەدەکە! نابینی لەوێ گەنمیان چاندووە؟! پاشان بەهەمان دیدگا پێم بڵێ لێم بدە و تێپەڕێنم، لێرە مرۆڤێکم چاند، گرنگ نییە! ناتوانین ئەمە بڵێین. ئەمە باسەکە. ئەو کەسە لە کوێ دەبێتە خۆی؟ پێم وایە ئەمە پێناسەکەیەتی.

کێشەکە لێرەدا پێناسەی نەفسەکە. مەقولەی نەفس، نەفسی ئینسان. هەر بۆیە من ئەوە دەڵێم بە وردی لەبەر ئەوەی هیچ شتێک خۆی دیاری نەکردووە، ئەمە ڕووبەڕووی مرۆڤ دەبینەوە لە ئەبستراکتترین فۆڕمی خۆیدا. وە لێدانی مرۆڤ لە سادترین شێوەی خۆیدایە. ئەمە ڕاگەیاندەکەیە. نەک ئەوەی لە ڕاستیدا سەری کەسێکی دیاریکراویان بڕیبێت و کۆتایی بە ژیانی کەسێک هاتووەو، پێویستە بچین بە دۆزینەوەی تاوانبارەکە. لە ڕوانگەی دادوەری منەوە وا پێ دەچێت لە شوێنێکدا ڕوو بدات. بەڵام بەو مانایەی کە مرۆڤ لە شوێنێک ڕاگیراوە. شوێنێکە کە کەسێکی دیاریکراوی ئیتر نەماوە. کە ئەم کەسە پێش ئەو ساتەی کە ئێمە پابەند بووین دیاری کراوە.

من دەڵێم ئاستانەی تاواندا بە درێژایی مێژوو گۆڕاوە. چی بە تاوان دادەنرێت؟ ئاستەنگی “ئەوەی بە تاوان دادەنرێت” گۆڕاوە، و “ئەوەی بە تۆقێنەر دادەنرێت”.

من نەمگوت تەنها لەبەر ئەوەی بە پێوەرەکانی ئەمڕۆ بە تاوان دادەنرێت، دزی ئەوەم! بە پێوەرەکانی ئەمڕۆ، لەباربردنی منداڵ لە شەش هەفتە و هەفتەیەکدا بە هیچ شێوەیەک بە تاوان نازانرێت. چونکە ڕەنگە پێوەرەکەی ئەمڕۆ ڕەنگدانەوەی ئەگەرەکانی ئێستای مرۆڤایەتی بێت. بەڵام پرسێکی ڕێژەییە. تاوان لە هەموو سەردەمێکدا پێناسەیەکی ڕێژەیی هەیە. ئەمڕۆ مرۆڤایەتی نەگەیشتووەتە ئەو ئاستەی کە لە بەهای خۆی و بەهای ژیانی خۆی تێبگات. ئەگەر بەهای ژیان بە گشتی وەک ئیرەج دەڵێت “بەهای ژیانی مرۆڤ” کە پێموایە

باڵاترین شێوەی ژیانە بۆ ئێمە، پێناسەی ئێمەیە، کە دەتوانین
لەسەری شارستانیەت بنیات بنێین. مر□قایەتی نەگەیشتووەتە ئێرە.
ڕۆژێک دێت دەمەوێت بڵێم کە ئەو ڕۆژە هات، دەوترێت لەو سەدە
دیاریکراوەدا کەسانێکیش هەبوون، ناویان کۆمۆنیست بووە، تەنانەت
ئەم کۆمەڵگا نوێیە شارستانییەیان دامەزراندووە. کە ئەمڕۆ ئەم
ئەخلاق و شارستانییەیان بینیبوو و دەیانویست.
من دەڵێم پێویستە خەڵک بگیرێت. ئەگەر مر□ق □□زی لێ بگیرێت، من
ئەمە دەڵێم، پێم وایە کە ئەو کاتە پێکەوە ژیان دەبێتە جێی ڕێز.
بەڕای من پێویستە ڕێزی لێبگیرێت و چینە دەسەڵاتدارەکان ئەمەیان
بێ نرخکردوە. چونکە خودی پێکەوەژیان دەتوانێت سەرەتای مرۆڤێک
بێت، چونکە کارێکی بەشەرییە. بەڕای من تاوانە ڕێگری لە دەرکەوتنی
سروشتی مر□ق بکرێت، ماددیکردنی سروشتی مر□ق ب□ شێوەی جۆراوجۆر،
کە من باوەڕم بەم سروشتە و ڕەسەنایەتی و پاکییەکەی هەیە و باوەڕم
پێیەتی. لە شوێنێکدا دەبێتە تاوان. من پێم وایە تاوانە ڕێگری لە
داهێنەری منداڵێک بکرێت کە بتوانێت فێری ژمێریاری بێت بەڵام
هەرگیز فێری نەکراوە. کەسیان نەکوشت، خوێن لە لوتی کەس نەهاتە
دەرەوە. تاوانە کە ڕێگری لە کەسێک بکەیت توانای داهێنەرانەی خۆی
نیشان بدات. لە خاڵێکدا کۆمەڵگا ئەوەندە قێزەونانە مامەڵە لەگەڵ
ئەمە دەکات، و دەڵێت، ئەوە چییە کە ناهێڵی ئێکس و وای
نیگاربکێشن؟

ئەمڕۆ کەس باسی ئەم تاوانە ناکات. ڕۆژانە لە سەدان بنەماڵەدا
دەبینیت منداڵەکە لەبەردەمتدا دەگرن و لێرە و لەوێ فڕێیان دەدەن.
ئەم تاوانە ئەمڕۆ ڕوودەدات. من دەڵێم، مر□قایەتی جارێک وتی:
“سەیری شارستانیەتەکەیان بکەن، وا بوو”. دەمەوێت بڵێم ئەم
ئاستەنگی تاوانە دەگۆڕێت. وەک کوشتنی دایکی، من بە هیچ شێوەیەک
ئەوە ناڵێم.

من دەڵێم، بەڵام من خەسڵەتی خۆم وەک کۆمۆنیستێک دەبینم ئەوەیە کە
دەمەوێت ئاماژە بە شتێکی بنەڕەتی لە کۆمەڵگا و ژیاندا بکەم.
یەکێکیان ئەوەیە کە مرۆڤێک هەیە دەتوانێت جیاواز بێت و بەڕاستی
بەو شێوەیە بێت کە هەیەتی، کۆمەڵگەیەکیش ڕێگە نادات بەو شێوەیە
بێت. لەباربردنی منداڵ، بە بۆچوونی من، یەکێکە لەو شتانەی کە ئەم
کۆمەڵگایە بۆ مر□قایەتی دەهێنێت. من لەگەڵ ئەمەدا نیم و دەمەوێت
ڕاستییەکان بڵێم. چونکە ئەگەر نەیڵێین نازانرێت کەی ئەو
کۆمەڵگایە دێت. من پێویستە بڵێم. دەبێت چاوەڕوانی خەڵک لە خۆیان
باس بکەم. دەبێ بڵێم سوکایەتیکردن بە کەرامەتی مر□قای□تی و ل□م

حاڵەتە تایبەتەدا سوکایەتیکردن بە کەرامەتی مرۆڤ لە تاکترین و بێتاوانترین و پاکترین و سادەترین شێوەی خۆیدا، هەمای کۆمەڵگەیەکی نەخۆشە. وە ئەوانەی ئەمە دەڵێن دەبێ کەموکوڕییەکیان لە ئاربابەتەکەیاندا هەبێت.

خاڵێکی تر کە باسم کرد ئەوەیە کە هەڵوێستی من لەباربردن نییە. چونکە پێش ئەم باسە لە فاکتەرە کۆمەڵایەتییەکانی هەموو شتێک دەکۆڵمەوە، دەمەوێت فاکتەرە کۆمەڵایەتییەکان نەهێڵم و ئامادە نیم ملکەچی چارەسەرێکی تاکەکەسی بم. هێشتا هیچ ئامارێکم نییە کە لە ڕاستیدا (من ئەمەم وت) کەسێک بێت و بڵێت کە ئەم ئامارانە نیشان دەدەن کە لە ئینگلتەرا کە لەباربردنی منداڵ بەخۆڕایی بووە، لە ڕاستیدا سەختی و بێبەشییەکانی چینی کرێکار ئەوەندە کەم بووەتەوە و لە ئیتالیاشدا ، کە ئازاد نەبوو، نەبوو. هیچ بەڵگەیەکی لەو جۆرە بە هیچ شێوەیەک نییە. چینی ناوەڕاست هەیە، تێدەگەم. چینی مامناوەندی بۆرژوازی بەڕاستی بە شێوەیەکی چالاکانە سوودی لە یاسایی بوونی لەباربردن وەرگرتووە، لە ئیتالیا هەستا و چووە ئینگلتەرا و خۆی لەباربرد و گەڕایەوە. بەڵام نابینم چینی کرێکار، لە هەر شوێنێکی دونیا، گۆڕانکارییەکی گەورەی لە ژیانی خۆیاندا، وەک چینێک، بە ئازادی و پێشێلکردنی لەباربردن، یان هەرکەسێک بەهیچ شێوەیەک لە سەختی دەرچوو بێت.

خاڵێکی دیکە کە باسم کرد ئەوەیە کە ڕێگری دەکات لە من، وەک کەسێکی چینی کرێکار، کە ڕێگەی ئەرێنی خۆم بخەمە بەردەم جیهان. چینی کرێکار هەمای داهێنان و جووڵەی ئەرێنی مرۆڤ و بەکارهێنانی توانای مرۆڤە. لەم حاڵەتەدا هەڵوێستی تەواو جیاوازە، کە ئەم شوێنە لە بەرژەوەندی ژیان و داهێنان نییە و هتد. من لەم ڕوانگەیەوە قسە دەکەم.

شتێکی تر خوسرەو وتی: “زانست شوێنێک دیاری دەکات، مرۆڤایەتی لە کوێیە”. پێم وایە ئەمە کاری زانست نییە. زانست هەرگیز ناتوانێت دیاری بکات کە دیاردەیەکی مرۆیی دەبێتە کوێ. زانست دەتوانێت لێکچوون و ئیندۆکشن بکات و بەراورد لەگەڵ مرۆڤی تەندروست و تەواو و هتد بکات. ئەم کارە کاری ئایدۆلۆژیایە، بۆ ئەوەی بڵێین مرۆڤایەتی لە کوێ مرۆڤایەتییە. پێم وایە مرۆڤ لەسەر بنەمای توانای خۆی مرۆڤە. نەک بڵێین کەسێکی دیاریکراو. با بەم شێوەیە بیخەمەڕوو، بەڕای من ڕێزگرتن لە مرۆڤایەتی لەو خاڵەوە دەست پێدەکات کە دەتوانین دیاردەیەک پیشان بدەین و بڵێین مۆری مرۆڤایەتی لەسەرە، مۆری مرۆڤایەتی ئازادی لەسەرە.

ئایا دکتۆر دێت و دەڵێت پێم وایە ئەم هەشت خانەیە هێشتا هیچ ناسەلمێنن؟! دەڵێم بۆ تۆ نا. چونکە تۆ بەدوای چاو و گوێ و لووت و دڵ و لێدانی دەمار و خوێن و کۆئەندامی دەمار و دواجار شتێکی دیاریکراو لە فیزیای مرۆڤدا دەگەڕێیت. ئەرکی تۆ ئەوەیە کە فێری ئەم شتانە بیت و بێیت بزانیت کۆمەڵگا چی دەڵێت پێویستە بیپارێزیت، و ناوی لێ بنێن مرۆڤایەتی.
پێم وایە کۆمەڵگا بەم ئاراستەیە ڕۆیشتووە پێشەوە، توش بوانی تاعونیان بارکرد و لە شوێنێکی دور فڕێیان ئەدان. ئێستاش ئایدز، مرۆڤی ئەمڕۆ، کە پێموایە سەد ئەوەندە لە سەدەکانی ناوەڕاست نزیکترە، لەبەر ئەم هۆکارانە، دەزانێت کە بوون و پیاسەکردن لەسەر شەقامی ئەو ژیانی ئەوانی دیکە دەخاتە مەترسییەوە، بۆ کۆمەڵگا دەڵێت کەس مافی ئەوەی نییە پرسیاری ناوی ئەمە بکات، کەس مافی ئەوەی نییە بزانێت کە تووشی ئایدز بووە. پێویستە بتوانێت بە شەقامدا بڕوات، مرۆڤە. نەخۆشە و کەسانی تر تووش دەکات. ئەمە مرۆڤێکە نەخۆشەو ئەوانی تریش توش دەکات ، مرۆڤە و تا کۆتا خولەک و دوا دەرمان کە دەگاتە مێشکی دەرزی لە لاشەی ئەو دەدرێت. چونکە ژیان دەپارێزن، ژیانێک کە ڕەنگە لە کاراییەکەیدا بێ بەها بێت. چونکە هەندێکیان سەر بە هەندێک گۆشەی کۆمەڵگەن کە نازانم چ جۆرە کارەکتەری بەرهەمدارن بۆ ئەو کۆمەڵگا تایبەتە. بەڵام ئەوە خۆیە، ئەوە خۆیەکە، نەفسێکە، کە پشتگیری لێدەکات. لەم ڕووەوە دەگەڕێمەوە بۆ خۆکوشتن. خوسرەو وتی: "ئەگەر دایکەکە شتێک بکات، لەوانەیە ئەو منداڵە لەوێ نەبێت. بەڵام کاتێک لە دەرەوە بوو، دەبینین". من دەڵێم دواجار ڕێگری لە خۆکوشتن دەکەین، کە دەکرێت لە خەڵوەت وخەڵوەترین شوێنەکان ڕوو بدات.

ئەمە جوانی مرۆڤە کە کاتێک باوکێک بە سەختییەکی سەختەوە دەبینێت، ئیتر دووڕیانێک لەبەردەمیدا نامێنێت. یان خۆی دەکوژێت، یان بەرگەی فشاری ناخۆشییەکان دەگرێت و دەیەوێت لە سەربانەوە خۆی فڕێ بدات، هەمووان دێن و تۆڕێک لە ژێرەوەی بڵاو دەکەنەوە. کەسێکی تەندروست کە هیچ کێشەیەکی نەبێت، دوو ڕێگا لە بەردەمیدا نییە، سەردەکەوێت بەسەر دیوارەکەدا و ئەو کەسە دەکێشێتە خوارەوە بەو مەترسییەی کە ڕەنگە بکەوێتە خوارەوە. پێم وایە ئەمە جوانی کۆمەڵگاکەمانە. شتێکە کە دەتوانێت باشتری بکات و نیشان بدات کە مرۆڤ دەتوانێت لەمە باشتر بێت.

من بەهەمان هۆکار کە ڕێگری لە خۆکوشتن دەکەم، گرنگ نییە لایەنی هەڵبژێردراو چییە و چ فەرمانێک لەبارەی خۆیەوە دەدات و بەهەمان

هەکار، هەنگاوێک زیاتر، مافی ژنێک، سەبارەت بەو ڕاستییەی کە ئەو وادیارە بڕیار لەسەر جەستەی خۆی دەدات، ئەو دەیبات، من دەڵێم، پێش هەموو شتێک ئەگەر جەستەی ئەو بووایە، من ئەم مافەم پێ نەدەدا. جگە لەوەش ئیتر ئەوەندە جەستەی خۆی نییە. تۆ بە ژینگەیەکی گەشەکردنی دیاردەیی ناساراویت. لێرەدا تۆ لەگەڵ کۆمەڵگەیەکدایت، ئەو بوونەوەرە یەکێکە لە خانەکانی ئێمە کە لە بەردەمتدایە. ئێمە هەرگیز دان بە خاوەندارێتی تایبەتدا نانێین لەم حاڵەتەدا. دەمەوێت بڵێم کێشەکە لەم ئاستەدایە.

باسەکەی من ئەوە نییە کە لەباربردن ناتوانێت بابەتی کۆمۆنیستەکان بێت. هەیە. باسم لەو ڕاستییە کرد کە دەبێ لە داهاتوودا کۆمۆنیزمێک هەبێت و دەبێت کە ئەوەندە بەهێز بێت لە پابەندبوونی بە مرۆق و کەرامەتی مرۆقەوە کە بتوانێت مرۆقی ڕاستەقینە کە ئاماژە بە جەوهەری خۆی دەکات، کە بکاتەوە.

کۆمۆنیزم کە ئێمەۆ لەبری ئەوەی بڵێین "بابە!" سەیرکە ئاخر ناهێڵن منداڵت هەبێت. ناهێڵن کاتێک دووگیان دەبیت دڵخۆش بیت، ناهێڵن جوانیەکەی بەکاربهێنیت. سەیرکە چیت پێدەڵێن کە ئەمەیان بەخشیوە، وەک مافی خۆت، دەڵێن بڕۆ بیکوژە، بڕۆ ئیمزای مۆڵەتەکەی بکە و دەڵێن من دەمەوێت ئەمە بوونی نەبێت، نەک بوونی هەبێت کە هی منە. من دەڵێم، ئەم کۆمۆنیزمە چۆن دەیەوێت دەست بە دەمارە سەرەکییەکانی بوونی مرۆقەوە بگرێت و بگاتە ئەو کۆمەڵگایە؟ من باوەڕم وایە ناتوانێت. ئەمە نموونەیەکە. هەروەها دە نموونەمان هەیە کە شوێنی ژیان و ئیشکردنی دیوەکەی تر بڵاودەکاتەوە، یان خۆی هەزار و یەک فشاری لەسەر چینی کرێکار دروستکردوە.

وەک وتم ناڵێم ئەمە لاببرێت. ڕاستە هەڵوێستێکی زۆر هاوبەشە و زۆرێک لە کۆمۆنیستەکان دەیگرنەبەر. من لە پشتگوێ خستنی باسەکەم لە پەیوەندی لەگەڵ بابەتێک کە لێرەدا هەیە تێدەگەم. وتنی ئەمانە مەقولات کە پێویستە بیریان لێبکرێتەوە. بۆ من ئەوە تاوان نییە یان نا، بەهیچ شێوەیەک قەزەونە، (ئەگەر بمانەوێت ئەم وشانە بەکاربهێنین) ئەوە جۆرێکی من نییە کە ڕێگەم پێنادات دەنگ بەم شتە بدەم. ئەوە جۆرە کارێکی من نییە، لەگەڵ شێوازی ژیانم و شێوازی بیرکردنەوەمدا ناگونجێت. تەنانەت تاوانێکیش نییە. وەک چۆن من بە پێی کێڵگە چێنراوەکە ناکەم. سوپا ناچارە بەسەریدا تێپەڕێت، کە یەکجار تێدەپەڕێت. بەڵام من لێدان ناکەم، ئەگەر هەڵیبژێرم.
زۆر بە خێرایی دەڵێم، بۆ خوسرەو کە لە باسەکەمدا هەر لە یەکەم ڕۆژەوە جیاوازی لە نێوان کۆرپەلە و سپێرمی لەناوبردووە، ڕەنگە

هەر لەبەر ئەم هۆکارە ڕێگری لە دووگیانی قەدەغە بکرێت. بەڵام بۆ من وا نییە. من دەڵێم تێز و دژە تێز لە کۆتاییدا کۆکردنەوەکە دەدەن. وە ڕۆژێک، یەک کاتژمێر، یەک چرکەمان پێدەدەن، کە تۆ کۆنتڕۆڵی دەکەیت و دەڵێیت بووەتەهەفتەیەک ، بووە تە دوو هەفتەیە. ئاخر ئێمە باسی دیاردەیەکی جیاواز دەکەین، کە سەربەخۆیە لە بوونی چالاکییە کۆمەڵایەتییەکانی ئەوانی تر.

ئاخر پێکەوە خەوتن چالاکیەکی کۆمەڵایەتییە لە نێوان ژن و پیاودا، کە ئەوان دەتوانن بیکەن یان نایانەوێت و نایکەن و هیچ منداڵێک دروست نابێت. بەڵام ئەو بوونەوەرە کە بوو بە خانە ئیتر سەربەخ□ییە لە چالاکیی کۆمەڵایەتی تۆ و ئیرادەی تۆ و هتد، جگە لە ئیرادەی تۆ بۆ کوشتنی. (با نەڵێین کوشتن)، بڕینی لە بوون. بوونی هەیە و سەربەخۆیە و دەتوانێت لە دەوروبەری خۆیەوە بژی.

نەک خۆی! سروشت درێژە بە کارەکانی دەدات. دیاردەیەکی ترە، جگە لە سپێرم و هێلکەدان. دیاردەیەکە لەسەر پێی خۆی دەوەستێت و لەسەر بنەمای میکانیزمی خۆی دەجوڵێت. ژینگەی دەوروبەری بەکاردەهێنێت، پاشان دەبێتە کەسێکی دیاریکراو. ئەمە مێژووی کەسێکی دیاریکراوە. لە شوێنێکەوە، لە بوونەوە لەباری دەبەیت، باشە، جیاوازە لەوەی کە هەزار و یەک سپێرم و هێلکەدان دێن و بەفیڕۆ دەچن و هیچ منداڵێکش بەرهەم ناهێنن.

بۆیە من هاندەری دوپشک نیم. من لەگەڵ ئەوەدام کەسێک خۆی بوەستێنێت. بەڵام کاتێک خۆی ڕانەگرت، بەهەر هۆکارێک بێت، و بوو بە مر□ق، ئ□م □□□ز□ی بە خۆی و بە مرۆڤی داهاتوو بەخشی و لە ئەنجامدا ئەم ئاستە چاوەڕوانییەی لە مرۆڤ و گرنگیی مرۆڤەکان لە کۆمەڵگەی خۆیدا، بۆ ئەوەی جارێکی تر هەرگیز بەجێی نەهێڵێت. بۆ ئەوەی لە بوون بکەوێت یان خۆت بوەستێنە، یان بەرپرسیارێتی کارەکانت لە ئەستۆ بگرە! تۆ وەرناگریت کۆمەڵگا وا لە مرۆڤەکان دەکات بە شێوەیەکی ئاسایی ڕێگری لە زیادبوونی ژمارەی دانیشتووان بکەن. وە لەو حاڵەتانەی کە بە هەر شێوەیەک بێت ژمارەیەکیان دەوێت و ژمارەیەکیان ناوێت، ئەوان بەرپرسیارن لە دەرئەنجامەکانی کارەکە. کۆمەڵگا بەرپرسیارە، تاکیش بەرپرسیارە. ناکرێ شتێک بکرێت و بەرامبەری نەکەیتەوە و باجی بۆ نەدەیت، ئینجا بڵێیت ئیرادەی من هی ئەمەیە بۆ ئەوەی ڕوونەدات. من دەڵێم بەڵێ ئێمە ئیرادەی زۆر کەس ڕادەگرین، لە کاتێکدا دژ بە مرۆڤایەتییە. بەڵام ئەم باسە دەگەڕێتەوە سەر زەمینەی یەکەم، ئەگەر دژی مرۆڤ بێت یان نا؟ ئەگەر دژی مرۆڤ بێت، ئیرادەی ئەو دەشکێنم نەک بوونی فیزیکی. من پرسیار

لە بوونی ئەو دەکەم. من دەڵێم نەخێر! تۆ بە ناوی کۆمەڵگاوە بە ماوەی نۆ مانگ بەرگەی ئەمە دەگریت. ئەڵێی نەخێر براکەم ناموس پەرست و فڵان و فیسارە؟ بۆیە ئیتر باسی ئیرادەیم لەگەڵم مەکە. ئەگەر ئەمە باسی مرۆڤە ناچارەکان بکەین، ئەوا دەبێت هۆکاری ناچارییان بشکێنین.

من دەڵێم ئەمانە خەسڵەتەکانی ئێمەن، مرۆڤ حەزی لە بوونی خۆیەتی. ئەویش حەزی لە هەمان بوونە. دایک لەبارودۆخێکی بەتەواوی دور لە فشارە کۆمەڵایەتییەکان گرنگی بەو بەشەی جەستەی دەدات کە زیندووە. ”کۆمەڵگە ناچاری دەکات، هەوڵبدات بکات، ئەمە بێت”، ئەو ئیرادە بکات! ئەمە قسەیەکی ناڕاستە. چونکە کۆمەڵگە ویستویەتی.

سەیرکردن! ئیرادە مانای تاکەکەسی و مانای کۆمەڵایەتی هەیە. مانای کۆمەڵایەتییەکەی مەری پەیوەندییە چینایەتییەکانە. ئیرادەی کۆمەڵگا چییە؟ ئاخر بە ماوەیەک دەمانەوێت هەمان کارەکان بکرێت و هەمان کارەکان نەکرێن. ئێمە دەزانین کە ئەمە بە پەیوەندی چینایەتی دیاری دەکرێت. تاکە کەسی؟ئەمە هەمیشە گوتوومانە مرۆڤ کارەکتەری هەندێک پەیوەندی کۆمەڵایەتییە. ئیرادەی چینی کرێکار، کرێکارێک، سنووردارە و مەرجدارە بەو شتانەی کە دەیخەنە ئەو پێگە کۆمەڵایەتییەوە. کابرا لەناکاو بەیانییەک لە خەو هەڵستێت وبڕیار بدات کە منداڵی ببێت یان نەیبێت. ، بەیانی ڕۆژێکیش بڕیاری نەداوە کە من خۆم بکوژم یان نە کوژم. ئەو کۆمەڵگایە ناچاری کردووە. ئەو پێگە کۆمەڵایەتییە ناچاری کرد ئەم کارە بکات. کەواتە ئێمە باسی خەڵکی زۆرەمڵێ دەکەین.

من هیچ هاوسۆزییەکم بە ژنانی ناچار بوو نیە. من باسی هاوسۆزی لەگەڵ ژنانی ناچارکراو دەکەم لەم کۆمەڵگەیەدا، دەمەوێت چارەسەرێکی کۆمەڵایەتی بدەم بەو ژنانەی کە کۆمەڵگە ناچاریان کردون ئەم کارە بکەن. ئەگەر خاتوو ئێکس کە هیچ فشارێکی لەسەر نییە، بەیانییەک بڕیاریدا ئەم کارە بکات، ناچاری دەکەم ئەم کارە نەکات، پاسەوانێک دادەنێم بۆ ئەوەی خۆی زیان بە منداڵەکە نەگەیەنێت. ئەمە واتای چییە؟ ئایا کەسێک ویستی هەر کارێتک بکات، دەڵێن وەرە و بڕۆ بیکە؟! پێویستە بزانن کۆمەڵگە تا چەند ڕێگە بەم کارە دەدات. لە باسەکەمدا کۆمەڵگە ڕێگە نادات بە هیچ هۆکارێک ڕێگری لە گەشەکردنی کۆرپەلەیەکی دروست بکەیت ، تەنها بە هۆی ئارەزووی شەخسی کەسێک. لە کۆتاییدا لە هەر تەمەنێکدا بێت ئەو کۆرپەلەیەکە.
من دەڵێم ئەمەئاستێکی بەرزی شارستانییەتە ئەگەر بیکەیت. لەگەڵ

باقی بنەماکانمان دەخوێنرێتەوە. نەکردنی لەگەڵ بنەماکانی ئەمەدا ناگونجێت. بۆیە من لەگەڵ ڕێگریکردنم لە دووگیانی، بە شێوەیەکی بەرفراوان و بە تەواوی بە بەرامبەر، بە هەر شێوەیەک کە بتوانرێت. و پاشان کاتێک دووگیانییەک ڕوودەدات، ڕێزگرتن لەم دووگیانییە، بە پیرۆز زانینی ئەم دووگیانییە، بە نرخی ئەم دووگیانییە، وەرگرتنی بەرپرسیارێتی لێکەوتەکانی ئەم دووگیانییە و دڵنیابوون لەوەی کە دایک و منداڵ تاجی کۆمەڵگەن، ئەمە قسەی منە.

دەڵێن لە کۆمەڵگەی سەرمایەداریدا ئەمە ناکرێت؟ منیش دەڵێم من شتێکی لەو شێوەیەم نەمگوتووە، ئەمە بەچوونی منە، ئێستا دەچم بزانم لە کۆمەڵگای سەرمایەداریدا چی ڕوودەدات و چی ڕوونادات. لەکوێدایە ئەو قسەیەی من؟ من نەمگوت لەگەڵ قەدەغەکردنی لەباربردنم، گوتم لەگەڵ هەڵوەشاندنەوەی قەدەغەکردنی لەباربردنم بەمەرجێک کۆمەڵگە بزانێت چی دەڵێم ئاخر. نازانێت من چی دەڵێم. پێی وایە من زۆر باش ئەمە دەزانم. ئەوان کۆنترۆڵی مرۆڤ دەزانن، ئیرادەی ژن بەسەر جەستەیدا. ئەمەش بە فراوانکردنی مافەکانی ژنان دەزانن. هەر بۆیە وتم لەگەڵ هەر کۆرپەلەیەک کە لەبار دەبرێت، وەک ئەوە وایە ژنێک مافی خۆی وەرگرتبێت، مافەکانی پراکتیزە بکات. ئەمە درۆی کۆمەڵگەی سەرمایەدارییە کە بەم شێوەیە بوو.

ژنێکە بە لەناوبردنی کۆرپەلە تەنیا ملکەچبوونی خۆی بە توندوتیژیی دەرونی ئەم کۆمەڵگەیە نیشان دا و هیچ مافێکی خۆی نیشان نەدا، هیچ ئیرادەی خۆی نیشان نەدا. بەڕای من سروشتی ژن هیچ دژایەتییەکی لەگەڵ ژینگەی ئازادییەکەیدا نییە. بە ڕێکەوت شتێکی سەیر بەسەر ژندا نەسەپێنراوە، ژن ئاوا و پیاویش ئاوایە. لەڕاستیدا دیاردەیی و داتایین. ئەگەر کۆمەڵگە زانستەکەی بزانیایە، بەو شێوەیە دەستوەردانی دەکرد، بە ئەوەی ڕێگەیان پێدەدرا کارەکانیان ئەنجام بدەن بەبێ ئەوەی فشاری جەستەییان لەسەر بێت. بۆچی چوون بە تەواوکردنی پێداویستی پاککردنەوەی لەباربردن؟ تا ئەوەندە ئازاربچێژن.

قسەکردن لەسەر پێگەی ئەخلاقی و هتد. من ناڕەزایەتیم بەرامبەریان دەرخستووە، بۆیە هەرکەسێک بێت و ئەمەم پێ بڵێت، من دەڵێم کە پشتگیری دەکەم، پێکەوەین، دژی دەجەنگین، دەڵێم کە ئامادەم لە پێناویدا بکوژم. لەبەرئەوەی لەگەڵ ژنێک کە بەهەمان شێوە دووگیان بووە، لەگەڵ کوڕێک بوو و ئێستا دووگیان بووە و ئێستا ناتوانێت لە خێزانەکەیدا سەری بەرز بکاتەوە و ئەگەر کەسێک لەبەردەمیدا خۆی نیشان بدات، من ئامادەم سەد کەس دەستگیر بکەم و هەم پێنج سەد کەس

بەشداری دادگاییکردنەکە دەکەن.

بۆچی ئەم کارە بکەم؟ ڕێک لەبەر هەمان هۆکار ئەی ئەم دایکە و منداڵەکەی بەتۆ چی؟ بەڵام لە لایەکی ترەوە من ئامادە نیم خۆم بخەمە ئەم دۆخە بۆ ئەوەی پێچەوانەکەی بڵێم. دەبێ بڵێم ئەوە مافە، بەڵام ئەو ناچارە. من لەگەڵ ئەوەدام کە بڕگەکەمان ب□□□ت چۆن بیردەکەینەوە. وەک ئەوەی مر□ق بیری لێدەکاتەوە. من بەم شێوەیە بیردەکەمەوە، ئەو ڕستەیەی من دەمەوێت بەم شێوەیە: پێم بڵێ چۆن بیردەکەمەوە.

بابە گیان ناچارم، چونکە ئەگەر قبوڵ نەکەم سەد ئەوەندە خراپتر هێرش دەکرێتە سەر مر□ق. ه□رش دەکرێتە سەرمر□قی زیندوو و لەدایک نەبوو پێکەوە. ئەگەر ئەو کاتە بمەوێت بیڵێم، نەک تەنها لەو لایەنەوە، بەڵکو لەم لایەنەشەوە کەمی هەیە. "بۆ ئەوەی لە نەخۆشخانە گشتییەکان بە سەرپەرشتی پزیشکی پسپۆڕ ئەنجام بدرێت"! چەند نەخۆشخانەی گشتیمان هەیە؟ باشە ئەو کەسەی دەڵێت "باب□ت". دەڵێ دروستی بکەین، دەڵێت بیهێنین، دەڵێت کەسی بۆدیاری بکەین. دەڵێت ئاگاداربین. ئەڵێ با سەیر بکەین!

ئێمە نە ئەو لایەنیمان گوت، کە ئێمە بانگەشە دەکەین، پەرەی پێدەدەین کە نەیکەم. بیدەیت بە کۆمەڵگە! بەرپرسیارێتی بخەنە سەر کۆمەڵگە و بۆ ئەمەش داوای ماف لە کۆمەڵگا بکەیت. بە حکومەت بڵێ هەر منداڵێک لەدایک دەبێت پێش هەموو شتێک منداڵی حکومەتە و منداڵی کۆمەڵگەیە. لە ئەنجامدا پێویستە لە هەموو دەستدرێژییەک پارێزراو بێت و لەهەموو ماف وئیمکاناتێک بەهرەمەند بێت. با ئەمە بڵێین وبیانەوێت، بمانەوێت دژی هەژاری خەبات بکرێت، بمانەوێت لە دژی ئەخلاقی دواکەوتوو خەبات بکرێت، بمانەوێت شەرەفپەرستی لە کۆمەڵگەدا ئیدانە بکرێت و وەڵامی توندوتیژی بدر□ت□وە. بمانەوێت ئەمە بکەین، با بڵێین کە ئێمە دەمانەوێت و دەیکەین، با بە ژنیش بڵێین کە ئەمە ڕێگاکەیەتی. با بڵێین ئەمانە کێشەکانن. دوبارە با بیڵێینەوە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئەگەر کەسێک تاقەتی نەبوو و نەیتوانی، و ناچار بوو بچێتە شوێنێک و ئەم کارە بکات، پێویستە حکومەت ئاسانکاری بۆ دابین بکات، بۆ ئەوەی ئەم کارە بە شێوەیەکی دروست ئەنجام بدرێت. وە پێویستە بەجۆرێک بکرێت کە کەمترین کەلێنێک لە ژیانی مر□قدا بە شێوەیەک دروست بێت کە مر□ق ب□ ئاگادارییەوە دژی بەرژەوەندی خۆی مامەڵە بکات. با بچین سنوورێکی بۆ دابنێین.

دەبێت بڵێین کۆمەڵگا بکرێتە سۆسیالیستی، بۆ ئەوەی ئەم کارەساتە و دەیەها کارەساتی تر کۆتایی پێبێت. وە دەبێ لە هەڵوێستی خۆمدا ئەمە وتبێت. من لایەنگری لەباربردنی منداڵ نیم، هەروەها لایەنگری ڕێگری لە دووگیانی نیم. من لەگەڵ بەشی قەدەغەکردنی لەباربردن نیم کە ئێستا لەگەڵ قەدەغەکردنی ڕێگری لە دووگیانییە. من دەڵێم کە پرەنسیپی من نییە، ئەوە بەرگری لە لەباربردن نییە. من لە بنەڕەتدا کەسێکم دژی لەباربردنی منداڵم، لە بارودۆخی کۆمەڵایەتیشدا دەبێت دان بە بوونی ئەودا بگرم و دەبێت ڕێکخستنەکانی بۆ بکەم. ئەمە هەڵوێستی ئەمە نییە. بابەتەکەی من ئەمەیە.

بنەمای ئەم بابەتە زارەکییە. ئەمە دەقێکە لە فایلێکی دەنگییەوە وەرگیراوە لەلایەن دەنیس مەر – ئابی ۲۰۰۸

hekmat.public-archive.net #3978fa.html

کورتەچیرۆک/ سپیکردنەوەی رابردوو.. رەسوڵ بەختیار

نازانم دەبێ لەسەردەمەکانی پێشتریش هەر وابووبێ، یان تەنیا ئەم رۆژگارە، کەسانێکی والێکردووە، لەهەموو بوار و کار و کردەوەکاندا خۆی بەپاڵەوان بزانی، کەچی لەهەندێک قوناغی ژیانیدا سودێکی بۆ خانەوادە و هۆز و شار و گەڕەکەکەی خۆی نەبووە، کەچی بەپێچەوانەوە دژایەتی هەموو شتێکی کردووە، خەڵکی بەگرتن داوە بە چەند قەوشەک ئامادە بووە، بەپێش جەیش و جاشدا بڕوا، هەرچی گەڕەکێکی شارە بیکاتە کەلاوە، لە لادێی و گوندەکاندا زوڵمی لەجووتیاران کردووە، سەردەمانێک ئەمەی گەنج نەماندەوەرا بەکەڵا نەکەیاندا بڵێین، نەوەک بیانوویێکمان پێ بگرن، بەچەند کەسێک بە شەق و شولاق لەمان بدەن.

ئەمە قسەی پیاوێکی بەتەمەن بوو، دیار بوو زۆر خەفەتی لەو بابەتە دەخوارد، بەرامبەرەکەی هەڵدەدایە و گوتی: حاجی لەوەگەڕێ، هەر ئەوانە ئێستا بوونەتە پیاوی ناو پیاوان، لەنێو کۆمەڵگەدا تەنیا وەک پێشتر قسەیان دەڕوا.

ئەو گەنجەی لەدەوروبەری ئەوانە دانیشتبـــوو، دیـــاربوو لێیـــان تێنەدەگەیشت، چەند جارێک هەوڵیدا پرسیاران لێ بکات، بەڵام لەرووی نەدەهات، کاتێک چووم ماڵەوە پرسیارەکانی ل□ باوکی کرد، ئەو بەپێکەنینەوە پێیگوت: بڕۆ بخوێنەوە، ناو دێڕەکان بخوێنەوە، هەرچی کۆن و نوێیە بیخوێنەوە، ئینجا تێدەگەی دۆخەکە بۆ گۆڕاوە، بەوە هەڵمەخەڵەتێ نووسەر و رۆژنامەنووس و شاعیرێکی ناودارە، راستە تۆ سەیری دەقەکان دەکەی، لەوانەیە زۆر جوان بێ، بەڵام دیسان پەڕی سەردەمێک بخوێنەوە، بزانە دوو روویی گەیشتۆتە چ قۆناغێک، بزانە ئێستا چی دەنووسن.

باوکە ئەوە باسی چیم بۆ دەکەی؟ خۆ من دەمەوێ بزانم ئەوانە لەفەیسبوکدا دەیانبینم هاوکاری خەڵک دەکەن، یەکسەر وێنەکیش لەگەڵ کەسە بێدەرەتانەکەش دەگرن، دواتر لەلاپەڕەکەیان ب□□اوی دەکەنەوە، کەسانێک دەستخۆشی لێدەکەن، بەپیاوی سەردەمی دەناسێنن، لەگەڵ ئەمەش کەسانێک هەزار جوێنی پێدەدەن و بەکەسێکی درۆزن دەیناسێنن.

(بەپێکەنینەوە) هەندێک کەس هەن رابردوویان ئەوەندە ناشیرینە، دەیانەوێ بەچەند هاوکارییەکی خەڵکی هەژار و ئاوارە و بێدەرەتان خۆیان خۆشەویست بکەن، وا دەزانن خەڵک رابردووی لەبیر چووە.

گەنجەکە هیچ قسە و پرسیارێکی دیکەی نەکرد، لەلایەکەوە خۆی گرمۆڵە کرد و کەوتە ناو خەیال□ی بیرکردنەوە لەخۆی، وا خۆی نیشان دەدا، هیچ کاتێک بەو شێوەیە نابێ، لەژیاندا راستە و ڕاست دەڕوا.

ئەو پێیوابوو ئەوانەی بەو شێوەیەن، دەبێ خواردن و خەوتنیان ئاڵۆز بێ، چۆن دەبێ مر□ق ل□راستی لابدا و چۆن دەتوانێ لەنێو کۆمەڵگە زۆڵم بکات.

دواتر لەدڵی خۆیدا گوتی: باوکم باسی لەوەکرد، بڕۆ بخوێنەوە، واتە چی بخوێنمەوە، کتێب، رۆژنامە، یان سەیری تەمسیلی، گۆرانییە کۆنەکان بکەم، بەڵام ئەمە کاتێکی زۆری دەوێ تا بزانم دۆخی ئێستا و رابردوو و نێوان رەش و سپی لێکجیا بکەمەوە.

گەنجەکە بڕیاریدا هێدی هێدی بەو بابەتانە بچێتەوە، ماوەیەک سەری لەزۆر بابەت دەرنەدەچوو، بەڵام دواتر گەیشتە ئەنجامێک ئەوانەی بۆ پارە و پوول، پۆست و ڤیلە بووبوونە پیاوی سەردەمێک، لەم سەردەمەش بابەتەکانیان بۆ بەژن و باڵاکانە….جگە لەوەی دەیانەوێ شتێکیان دەستبکەوێ، بەهەمان شێوە دەیانەوێ رابردووی خۆیان سپی بکەنەوە.

کۆڕێک لە شاری هامڵتن بە ناونیشانی: خرۆشانی شۆڕشگێڕانەی جەماوەری ئێران

پاراستنی ئیرادەی سەربەخۆی جەماوەری ئێران ئەرکمانە!..

عوسمان حاجی مارف

گەر ئەو هەلومەرجە بە فەرمی بناسین کە هەرئێستا کۆمەڵگەی ئێران لە بەرامبەر هەلومەرجێکی تازەی جدی و ئاڵوگۆڕێکی پڕ کاریگەر بەرەوڕووە، لەهەمانکاتدا ئایندەی دەسەڵاتی سیاسی بەو مانایە پێشبینی لێدەکرێت کە کۆتایی کۆماری ئیسلامییە، پێویستە سەرنج و هەڵوێستەو کاریگەری و هەڵسورانی پێشڕەوانە لە ڕەوتی ڕوداوەکاندا لە بەرچاو بگیرێت و کاری لەسەر بکرێت، کە لە ڕاستای بەرژەوەندی بەدەستهێنانی ئایندەی ژیانێکی باشتر بە خەڵکی ئێران هەنگاو بنرێت.

لەوانەیە سەبارەت بە خرۆشانە جەماوەریەکانی ئەم ماوەیە، بەدوای نزیک بە چوار مانگ لە بەردەوام بونیدا، وەها بێتە پێشچاو کە ئەو هەڵمەتانەی سەرەتا دەبینران لە خرۆشانی بەرفراوان و سەراسەری کە تەواوی شارەکانی ئێرانی شڵەقاندبوو، پاشەکشە بە ناڕەزایەتیە جەماوەریەکان کرابێت، هەڵبەتە لە سیمای کۆمبوونەوەی جۆری خۆپیشاندانەکاندا ئەوە دەبینرێت کە لە یەک ڕۆژو لە یەک کاتدا، ئەوە ئاشکرایە کە لە زۆربەی شارەکاندا پێکەوە نمایشی ناڕەزایەتیەکان نابینرێت، ئەم حاڵەتە هەر جۆرێک بێت لە وێنایەک بە لێکدانەوە لە جۆری نمایشی ناڕەزایەتیەکان، بەڵام ئەوەی ڕەچاودەکرێت هیچ پەیامێکی وەهامان پێ ڕاناگەیەنرێت کە پاشەکشە لە بڕیاری ڕوخانی کۆماری ئیسلامی کرابێت، بەڵکو بە هەر سەرکوت و فشارێکی سەرسەختانە کە دادگاو هێزە چەکدارەکانی کۆماری ئیسلامی لە ڕفاندن و گرتن و پەلامارو کوشتن و سێدارە ئەنجامی ئەدەن، خواست و هەوڵدان بە کۆتاییهێنان بەدەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی ئاستەکەی ڕۆژبەدوای ڕۆژ بەرەو باڵاتر هەنگاو دەنێت و ئایندەی کۆتایی دەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی نزیکتر دەخاتەوە، لەهەمانکاتدا شێوازی جۆراوجۆر لە خەباتی جەماوەری لە ڕۆژانی ئایندەدا خۆیمان نیشان ئەدات.

بە ڕوبەڕوبونەوەی هەر سەختی و بارگرژیەک لە چۆنیەتی دۆخەکەو پەرچەکردارێک دەسەڵاتی سیاسی دەینوێنێت، لە ساتەوەختێکی گونجاودا ئیمکانی تەقینەوەی بەرفراونی جەماوەری ئەرکی ئەو کۆتاییهێنانەی کۆماری ئیسلامی بەئەنجام دەگەیەنێت.

واتە کۆتایی و مەرگی کۆماری ئیسلامی بەجۆرێک لە ناواخنی ناڕەزایەتیە جەماوەریەکانی تەواوی دانیشتوانی ئێراندا بێتە پرسەیەکی عەمەلی ڕاگەیەندراو، بەهیچ جۆرێک پاشەکشەو گەڕانەوەی تیا بەدی ناکرێت. ئەوەش جێگای سەرنجە لەهەمانکاتدا کۆمەڵگەی ئێران

چێتە قۆناغێکی تازە لە هەوڵدان بۆ بەرجەستەکردنەوەی رۆڵ و ئیرادەو دەخالەتی ڕاستەوخۆی خەڵک لە دیاریکرنی چارەنوسی خۆیدا، بە بەدەستهێنانی ئیرادەیەکی شۆرشگێرانە لە پراکتیزەکردنی ئیرادەی خەڵک لە دەسەڵاتی سیاسیدا، ڕەوتێکی پێشبینیکراوی هەنگاوەکانی ڕێڕەوی نارەزایەتیەکان و چینیەتی خرۆشانەکانە، کە هیچ هێزێکی سیاسی ناتوانێ بەئاسانی و بە رەهایی، بەبێگەڕانەوە بۆ ئیرادەودەوری خەڵک ئاوێزان بێت بە نارەزایەتیەکانەوە بۆ بڕیار دان لەسەر ئایندەی ئێران.
درککردن بەم پرۆسەیە لە چەسپاندنی ئیرادەو دەورو دەخالەتی راستەوخۆی خەڵک لە دەسەڵاتی سیاسیدا، لایەنێکی ئەرێنی و ئومێد بەخشە و دۆخێکی لەبارە بۆ هەر لایەنێکی یەکسانیخوازو ئازادیخواز گەر لە ڕێڕەوی خەباتی سیاسیدا ئیرادەی خەڵک بە دەوری لە دەسەڵاتی سیاسی و بریار لەسەر دیاریکردنی چارەنوسی سیاسی خۆیدا بەڕەسمی بناسن و بە ئەسڵ وەریبگرن، دەتوانن رۆڵێکی گرنگیان هەبێت بۆ ڕێکخستن و ڕابەریکردنی ناڕەزایەتیە جەماوەریەکان و سەرکەوتنی ئەو خرۆشانە جەماوەریە بەرەو شۆرشی کۆتاییهێنان بە کۆماری ئیسلامی و دابینکردنی ژیانێکی باشتر بۆ خەڵکی ئێران بە رێرەوی دەستپێشکەری هاتنەمەیدان و چەسپاندنی رۆڵی دەسەڵاتی شوراکان لەباری عەمەلیەوە هەلومەرجێکی گونجاو و لە بارو ئەرێنیە.
لەلایەکی تریشەوە مەسەلەیەک کە پێویستە ئاماژەی پێبدەین،واقعیەتی بونی چەند لایەنێکی ترە لەنەگونجان و قەبوڵ نەکردنیان بە پرۆسەی پێشڕەوی جێگاورێگای ئیرادەو دەورو دەخالەتی ڕاستەوخۆی خەڵکە لە دەسەڵاتی سیاسیدا، کە وەک پەرچەکردارێک لە هەوڵی خاڵیکردنەوەو بەلاڕێدابردنی ناڕەزایەتی و خرۆشانە جەماوەریەکانن، لە ڕێگای هەوڵدان بۆ نیشاندانی هێزی تایبەتی سەرو خەڵکی و دوور لە بەرژەوەندی گوزەرانی خەڵک و بەکارهێنانی خرۆشانە جەماوەریەکان، کە ئاکامەکەی بە قازانجی باڵێکی ترە لە بزوتنەوە کۆمەڵایەتیەکانی بۆرجوازی لە ئێراندا، یان بە پاشکۆبون و بەکارهێنانی بەرژەوەندی دەخالەتی هەر وڵاتێکی سەرمایەداری زلهێزی دنیا کاری لەسەر دەکرێت.
هەرئێستا لە مەیدانی بارودۆخی سیاسی ئێراندا بە هەر ئاستێک لە دەرکەوتەی چینیەتی خرۆشانە جەماوەریەکاندا، وڵاتانی سەرمایەداری ڕۆژئاوا دەوڵەتی ئەمریکا، دەبینین چاودێریەکی بە پەرۆشی دۆخەکە دەکەن و باش دەزانن ئاڵوگۆڕەکان لە ڕێگای دەورو کارکردی چونە پێشەوەی خرۆشانە جەماوەریەکان و کۆتاییهێنان بە کۆماری ئیسلامی بە دەورو ئیرادەی خەڵک، پێشبینیەکی واقعیەو ڕودانیشی ئەگەرێکی جدیە، بۆیە لە بۆچونی بەرژەوەندی ئەو هێزانەوە گەر ئەو ئاراستە

جەماوەریە، پێشی پێ نەگیریت و بەلارێدا نەبرێت، سیستمی سەرمایەداری و دەورو دەخالەتی ووڵاتانی زلهێزی دنیا لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا دەخاتە بەردەم مەترسی پاشەکشەو کارەساتێکی گەورەوە.
بە مانایەک چەندە هێزە ناسیۆنالستە توندرەوەکان و فاشست و کۆنەپەرست و ووڵاتانی ئیمپریالی.. درک بەو مەترسیە دەکەن لە بەرامبەر خرۆشانی جەماوەری ناڕازی ئێراندا، بەوەی سیمای رۆڵی ژنان و رادیکاڵبون و دژی ئیسلامی سیاسی و بەرزکردنەوەی ئاڵای یەکسانخوازی و یەکریزی تەواوی دانیشتوانی ئێران و ئاسۆی ژیانێکی باشتری لە خۆی نیشان ئەدات، چارەنوسی کۆمەڵگەی ئێران بەرەو قوناغێکی یەکلاییکەرەوەو هەڵگیرسانی کڵپەی شۆرشێکی کۆمەڵایەتی بۆ ئاڵوگۆڕی ڕیشەیی دەبات، لەهەمانکاتدا پێویستە هێزی ئازادیخوازو یەکسانیخواز و بزوتنەوەی ڕزگاری و یەکسانی هەمەلایەنەی ژنان و پیاوان، درک و هۆشداری تەواویان هەبێت بە مەترسی هەر دەخالەت و پلانێکی دژ بە رۆڵی خەڵک و بە جدی لە بەر چاوی بگرن و مامەڵەی کەن و پوچەڵی کەنەوە. چونکە لەگەڵ ئەوەی دۆخەکە هەلومەرجی شۆرشگێرانەی فەرهەم هێناوە، ئاشکرایە ئاواڵەیی سیاسی بە جۆرێک کراوە دەبێت، هەلی گونجاو بۆ دەورو دەخالەتی هیزی دەوڵەتی و ناوچەیی و ناوخۆییش دەکاتەوە کە لە هەوڵی ئەوەدا دەبن ڕێرەوی ڕوداوەکانی بە زیانی خەڵک و ڕاگرتنی گۆشەگیری و وەلاخستنی دەورو دەخالەتی ڕاستەوخۆی خەڵک بە شێوازی تر لە پێکھێنانی دەسەڵاتی سیاسی سەرو خەڵکی دوبارە بکەنەوەو جارێکی ترو ب□ چ□ندین ساڵی تر بێئیرادەیی بەسەر کرێکاران و زەحمەتکێشاندا بسەپێننەوە.
ڕوبەڕوبونەوەی ئەم مەترسیە پێویستی بە ئامادەیی و ڕێکەوتن و کاری هاوبەشی هێزە ئازادیخوازو رادیکال و کۆمۆنیست و ژنان و پیاوانی ئازادیخواز و ئینساندۆستانە لە پاڵ جەماوەری ناڕازیدا پەیگیرانە هەنگاو بنێن و ئامانج و ئاسۆی خواستی جەماوەری ئێران بەسەرکەوتن بگەیەنن.

ڕوونکردنەوەیەک لە “خوا”وە..

پشکۆ ناکام

موسڵمانانی بەشەرەف :
پەیڕەوانی بەنی قوڕەیش :
سڵاوی گەرمی منی گەورەتان لێ بێ ....
ئەمەوێ ئەگادارتان بکەمەوە کە ماوەیەکی زۆرە کەسانێکی بێح و تێنەگەیشتوو زۆر بە خراپ هەم ناوی من و هەم ناوی ئاینەکەم بەکار ئەهێنن کە من لێی بەریم و بە زەرەری ناو و ناوبانگم ئەگەڕێنەتەوە و بە مەسڵەحەتی خۆیان ناوی منیان کردووە بە بنێشتە خۆرەی ژێر زمانیان
کە ویستیان هەر چییەک بکەن ئەڵێن "خوا وای فەرمووە" ، هەر کەسێک بە قسەی نەکردن
ئەڵێن ئەوە "دژی خوایە " دژایەتی کردنی منیش عاقیبەتەکەی باش نابێ.........................

@ بۆ نموونە وەک کارەبا من بە خەڵک ئەترسێنن و ئەڵێن "خوا بتگرێ"!! یان منێکی بەم زەلالەت لە ژیانما بەکەسێکم نەوەشانوە بە یەکتر ئەڵێن " دەک خوا لەناو دەمت با"!! ، یان وەک ئەمر کردن بەسەرما بە ئەوەی یەکێ بمرێنم ئەڵێن " دەک خوا بتباتەوە بۆ خۆی"وەک ئەوەی من لەم سەرەوە ئوتێلم دانا بێ… من بە پێشنیازی کەس لەخەڵکەوە کەس لەناو نابەم تا قەناعەتم بەو لەناو بردنە نەبێ ، لەناو بردن ئیشی خۆمە و بەس هیچ پەیوەندی بە عەبدەوە نیە ، گومان کردنیش لە یەکتر بەرامبەر بە من بەتە شتێکی باو ، یەکێک چل ساڵە نوێژ ئەکا و ئەوەنە چەماوەتەوە لەتاو ئازاری پشت و ئەژنۆی خەوی لە ناکەوە بە گومانەوە پێی ئەڵێن : ئیمانداربی..خوا ئیمانت باتە !! ئەی ناپرسن خۆ ئەو هەموو ئیتاعەت و نوێژکردنە لەبەر دەمی " کامەرای شاراوە"وە نەکردوە ، بەرامبەر من کردویەتی و هەر لە خەوا نەبوویم هەموویم دیوە ،، یاخود کەسەکتان سەفەر ئەکا پێی ئەڵێن " خوا حافیزت بێ " یەعنی بیپارێزم ، باشە لەو کاتەیا من مەشغوڵ بم و ئاگام لەو نەبێ ، ئەگەر لە سەفەرەکەیا تووشی حادیسە ببێ من مەسئولم ؟ تۆزێ ویژدانتان هەبێ…

@ ئەوەی موسڵمان کە خۆتان بەربونەتە یەکتر و یەکتر ئەخۆن ، ناوی من مەکەن بە مەڕی سەر بەیار و پەلامارەکانتان بە سەر یەکتری ،کاتێ "داعش"ێک کە نزیک ترین کەسی منە و کەس وەک ئەو تەمسیلی ئیسلامەتی ناکا و پەیامەکانم بە نوقتە و فاریزە و سەری دێڕەوە جێ بەجێ ئەکا ، کاتێ خۆی ئەتەقێنێتەوە هاوار ئەکا "اللە اکبر" ..ئە برادەر بە

حەیای من ئەبەی بەوە جیهادی خەت بکە با کەس نەزانە ئیزنت لەمن وەرگرتوە و با ناحەزان نان و پیازی پێوە نەخەن ..فەرموون موخابەراتی ووڵاتە کافرەکان ئەو هەموو تاوانە ئەکەن نە کەس ئەکەن بە شایەت و نە کەسیان بەناوی منەوە خۆیان ئەتەقێننەوە ، با هیچ نەبە لەو کافرانە فێری پاراستنی نهێنی و تاکتیکی جیهاد بین…

@ لە سەر زۆر مەسەلە کە من دوورم لەی تووشی گلەیی و گازندە و هەندە جار تاوانبار کردنیش بووم ، ڕاستە من کاتی خۆی "حەمە گیان"م ڕاسپارد کە ئیسلام وەک دەستورێک بۆ حوکم و تەشریعاتەکانم بڵاو بکاتەوە ، بەڵام چونکە خۆم ژنم نیە و لە گیر و گرفتەکانیان هیچ نازانم ، هەر لە خۆیەوە ئەوەی گوایا من ووتومە ژن نیوەی پیاوە..! واللە وە بیلا وەتیلا کە هەر سەکی ناوی خۆمە من شتی وام نەووتوە ، خۆ ئەگەر وابوایە لە جیاتی یەک " حەوا" ئەبوایە دووانم دروست بکردایە ، هەرچەندە ئەو ئادەمە بە وەفایە شایانی ئەو یەک دانەیەش نەبوو ..بەهەر حاڵ ئەوە مەوزوعەکی تری خۆم و خۆیەتی با نەچینە سەر سیاسەت ، خۆزگە ئەو کاتە قایبەر و وەتس ئاپ هەبوایە تا بە پەلە ڕوونکرنەوەیەکم بڵاو بکردایەوە کە شتی وام نەووتوە ، ئەوە حەمە گیان ڕەئی خۆیەتی ، من چوزانم ئەو پیاوە خۆی عوقدەی ژن و ناوگەڵەی هەیە و هەرچییەکی ویستوە بە ناوی بەندەوە ووتویەتی و کردوویەتی…

@ کاتی خۆی من بەیەک قورئانم بە عەرەبی نووسی و ناردمە خوارەوە "خۆزگە هەر نەمناردایە !!"، بۆ ئەوەی کە ئەهلی قوڕەیش و عەرەب بە گشتی ئاقڵ بن و مەشکیان بکرێتەوە و ئاقڵانە ئیسلام بڵاو بکەنەوە ، بەڵام نەک ئەم هەزار و چوار سەد ساڵەی ڕۆشتوە سێ هەزار و سێ چوار سەد ساڵی تریش لە دونیا تەنێنەگەن و هیچ لە پەیامەکانم تێنەگەیشتوون و پێ ئەچێ
خەتای خۆم بێ کە مەشکیانم بە باشی دروست نە کردبێ " چونکە دوای دروست کردنیان سنوقێکی پڕ لە وایەر و پلاک بۆ جێ مابوو" ، قسەی خۆمان بێ منیش تاقەتم نەبوو مەشکیان
هەڵوەشێنمەوە، ئەگینا ئەوان داوای ووڵاتی ئیسلامی و کۆمەڵگای مولتەزیم بە ئیسلامەوە ئەکەن و منیش هاوکاریم کردن بۆ هاتنە دی خواستەکانیان ، ئەی باشە بۆ ووڵاتەکانی خۆیان هی خۆیان بۆ جێ ئەهێڵن و پەنا بۆ ووڵاتە کافر و نەیارەکانم ئەبەن..!؟ لە ووڵاتی خۆیان مزگەوت وەک عەمودی کارەبا زۆرە ، مەزار بەسەر و مەلا و شەڕواڵە سێ روبعی بە فەردە لەسەر جادەکانن ، مانگی ڕەمەزانیان هەیە ، جگە لەوە یەکەتی زیناکاران ، ببورن یەکەتی زانایانی

ئیسلامیان هەیە کە جار و بار بەناوی منەوە بۆ خۆیان "فتوا" ئەیەن و شتێکیش لە وەزارەتی ئەوقاف وەرئەگرن ، ئێ سەرەڕای ئەمانە ڕووئەکەنە ئەوروپایەکی پڕ لە کافری بەراز خۆری سیخن بوو لە "هۆمۆ"!!هەر کە گەیشتنە ئەوێ یەکسەر حەمد و سوپاسی من ئەکەن کە لەو جەهەنەمە ، یانی ووڵاتە ئیسلامییەکە بە سەلامەتی نەجاتیان بوە ، نازانن من ئەوە بە "دوو ڕوویی" حساب ئەکەم و وا بزانم کاتی خۆی لە مەسج ێکا بۆ حەمە گیانم ناردبوو کە موسڵمان نابن دوو ڕوو بێ ، جا نازانم لە بیریان ماوە یان وەک فایلەکانی دوای ڕاپەڕین سووتێنران..!!…..

@ پێش ئەوەی حەمە گیان ڕاسپێرم بۆ دروست کردنی شانە نهێنییەکانی ئیسلام ، لە جەزیرەی عەرەبی بەهۆی بیابان و ڕەشەبای لم و خۆڵەوە ، ئافرەتەکانی قوڕەیش " سنوقێکی بەرید" یان ئەکردە سەر تا بەر دەم و چاویان نەکەوێ ، گەرچی ئێستا ئەوانەی بەناوی خۆم و حەمە گیان و ئیسلامەوە قسە ئەکەن کردویانە بە "فەرز" و ناویان ناوە حیجابی ئیسلامی ! من بمزانیایە وای لێ ئەکەن هەر زوو لای خۆمەوە چەن کاروانێک خودەی لە بابەتی ئەوانەی
لە یاری "ئایس هۆکی" لەسەری ئەکەن ئەمنارد بۆیان بۆ ئەوەی بە ناوی منەوە نەیکەن بەبار بەسەر کەسەوە ، هەرچەنە ئەوەنە بێ ئەقڵن ڕەنگە ئەو کاتە بیانووتایە "خودەی ئیسلامی"
لە جیاتی حیجابی ئیسلامی..!!

@ ڕەنگە ئێوە بپرسن بۆچی من زۆر تەداخولی ئیش و کاری سەر ئەرز ناکەم و جم و جۆڵم کەمترە ، خۆ من ئەتوانم بە یەک" فوو " گەموو ئەو مولحید و کافرانەی ناو ئێوە لەناوبەرم ، خۆتان ئەزانن یا خۆم توڕە نەبم ، بەڵام فووی من ئەوەنە بەهێزە ئەترسم ئێوەشی لەگەڵا ڕا بماڵێ و مەحف ببنەوە و هەموو ڕیسەکەم لێ ببێتەوە بە خوری و ئەبێ دانیشم سەر لەنوێ
قوڕ بێنم و دروستان کەمەوە ، بەڕاستی منیش تاقەتی جارانم نەماوە و ئەو ئیشە زۆری ئەوێ و خۆشم وەک جاران کارا نیم و تاڕادەیەک وازم لەو شتانە هێناوە و سەرقاڵی شتی گرنگترم وەک شەڕی ئۆکرانیا و ڕووسیا ، ئەوەنە نەبێ کە شکم نیە لەوەی کافرەکان ئەوەنە ئاقڵ بن هەر لێتان ئەبەنەوە جا نەک یەک "من"ی تاک و تەنهاتان هەبێ ، دە کۆپی وەک من فریاتان ناکەوێ…

تکاتان لێ ئەکەم چیتر بە ناوی منەوە ئەو پاشماوە کەمەی ئیسلام کە ماوە تێک مەیەن ، هەر چەنە من دەستم لێ شتوون ، بە خۆم قەسەم بە هەزار و ئەوەنە سەد ساڵ نەبوون بە بەشەر بڕوا ناکەم تازە ببن ،

لە جیاتی ناوگەڵ کەمێک مێشکتان بەکار بێنن ، گەر چی لە وەی مێشکتان پووتە خەتای منیشی تیایە وەک ئەوەی بۆم باس کردن… تکایە چیتر ئیزعاجم مەکەن ، هەر قۆڕیاتێکتان کرد مەڵێن : یا اللە ..یا رب بە پشتیوانی تۆ ، منیش و کارم زۆرە و نامپەرژێتە سەر ئەوەی کێ دژی من و کێ پیاوی چاک و ساڵحە …ئەزانم هەموو مەرایی و هەوڵێکیشتان بۆ چوونە بەهەشتە ، بەڵام بەهۆی بەرزی دۆلارەوە حۆری و شەراب کەم بۆتەوە جگە لەوەی ئێستا بەهەشت تەقریبەن فولە..جێ ی ب□ت□ ز□ر کەم ماوە ....

و السلام علیکم و ڕەحمەت و بەرەکاتی خۆم

…خۆمی گەورە و تەعالا…

ئێوارانی ٩ .. سەردار جاف

کاتژمێرەکەم چارەکی دەوێ بۆ خۆرئاوابوون
نیشتیمانی ئێوارە لێمئاڵاوە
هزرم بەرەو پانتایی بارانێک دەبا…
هەموو دەمەدەمی ئێوارانی□ ل□ بن ساباتیشەوە تەڕتەڕم دەکا
ژوانی تابلۆکان رەنگاوڕەنگن بە خەندەیەکی فرمێسکاوییەوە لە غەفڵەتی یاخی بوونم دەنێ،
ئیدی وڕوگێژم شەونمی شەهلایی کەڕم دەکا
لە نیوە جەستەی خۆرا بەر لە ئاوابوون، رۆحم دەبێتە مەلێک و بە سەر چاوە قاوەییەکانیا ژوانی ئیشق دادەبەستێ
نازانم باڵ دەگرم یا باڵەکانم دەقرتێنن وا بۆ نیگایەکی یار تابووری قەتاربەستنی کڕنووش بردن کەوتۆتە بەر مەقەستێ
لە نیوە جەستەی خۆرا بەر لە ئاوابوون، کەس وەک من ئاشقی سپێتی ئاسمان نابێ، کە مەیلم وڕکی بۆ دەگرێ و شیوەنی ئێوارانم لێ هەڵدەستێ
نوێژەکانی ئیشق وەبیر دێنمەوە بۆ خوماری رووخساری ئەو دڵ سەراسیمای سارایە دەچمەوە خەڵوەتی مەستێ
لە نیوە جەستەی خۆرا بەر لە ئاوابوون، ئێوە نوێژی تاعەتی شیوەن دەکەن، من ماچی لێوەکانی دەمگەزێ
گریانێک هەیە و دەبێتە ژانر و ناوی تۆ لە خۆ دەنێ و دیوارێکی بلۆکین بۆ هەستم هەڵدەبەستێ

لە نیوەی جەستەی خۆرا بەر لە ئاوابوون، بە زەردەپەڕی ئاوابوون دەگریم، نابا ڕۆژە دابێ و ئەو وەک خۆر هەڵپەڕکەی ئاوابوون دابەستێ
سەبرەکەم غەریبی سەفەرێ دەکا و لە تەک تێکەڵبوونی نیگاکان، بە حەسرەتەوە هەنسک دەدا بە ئاوێزانی گەرم وخەستێ ….
تۆ لە کوێی…؟ وا لێم یاخیت و تارماییت نابێتە خەوێک و ناچێتە جەستەم و لەنگەر بگرێ رابوەستێ
ئەرێ مەملەکەتی من و تۆیە خۆشەویسترین کەسم هەی کەسەکەم

ئەڵمانیا
١٢/ ١ / ٢٠٢٣

ڕۆڵی گرنگی مامۆستایان.. ڕەزا شوان

مامۆستایان خاوەنی پیرۆزترین پەیامن، هەر ئەم پەیامەشە، پیرۆزی بە پیشەی مامۆستایی بەخشیوە. مامۆستایان چرای هەمیشە داگیرساون، ڕێی تاریکی و نەزانین و دواکەوتن بۆ کەسانی تر رووناک دەکەنەوە. دڵسۆزی و ماندووبوونیان بێ سنوورن. هەمیشەش دەبەخشن بێ ئەوەی کە چاویان لە وەرگرتن و لە پاداشت و خەڵات بێت.
(نیلسون ماندێلا) دەڵێت:"مامۆستای باش وەک مۆم وایە.. خۆی دەسووتێنێت تا ڕێگا بۆ کەسانی تر رووناک بکاتەوە".

میری شاعیرانی عەرەبیش ئەحمەد شەوقی – بە ڕەچەڵەک کوردە – دەڵێت:"هەستە لەبەر مامۆستا شکۆداریە.. هێندەی نەمابوو مامۆستا ببێت بە پەیامبەر".
مامۆستایان پێشمەرگەی کۆڵنەدەر و خۆڕاگر و گیانبەخشی مەیدانی پەروەردە و فێرکردن، هەڵگرانی ئاڵای هیوا و گەشبینی و پێشکەوتن و داهێنانن. مزدەبەخشی داهاتوویەکی گەشترن بۆ کورد و کوردستان. بە چەکی زانست و زانیاری، بەرگری دەکەن. نەوە لە دوای نەوە پێدەگەیەنن. لە هەموو

وڵاتانی جیهاندا، مامۆستایان بەردی بناغە و کاریتە و کۆڵەکە بەهێزەکانی بنیاتنانی شارستانی و پێشکەوتن و داهێنان و گۆڕانکارین. گەر گەلان بە زانا و دانا و ناوداراران و داهێنەرەکانیانەوە شانازی بکەن، نابێت ئەوە لەبیربکەن کە هەموو ئەم هەڵکەوتووانە، لەپێشا قوتابیانی مامۆستایان بوونە. ئەوان بە دروستی پەروەردەیان کردن و بە باشی فێریان کردن. بە زانست و زانیاری هەمەچەشنە زاخاوی بیر و هۆشیان دان.

شاعیر (جبران خەلیل جبران) دەڵێت:"نیشتمانەکان لەسەر شانی سێ کەس بنیات دەنرێن: جووتیاران خۆراکیان بۆ دابین دەکەن.. سەربازان دەیان پارێزن.. مامۆستایانیش پەروەردەیان دەکەن".

ئەسکەندەری ماکدۆنیش دەڵێت:"من قەرزاری باوکمم چونکە ئەو ژیانی بەم دابین کرد.. قەرزاری مامۆستاکەشم چونکە ئەو ژیانێکی نوێی بەم دابین کرد".

مامۆستایان لە مێژووی هەر نەتەوەیەکدا، ڕۆڵێکی گرنگ و کاریگەریان هەبووە و هەیە. هەردەم هێمایەک بوونە لە هێماکانی پێشکەوتن و گۆڕانکاری و داهێنان. بۆیە مامۆستایانی باش و دڵسۆز، پارەیەکی دەگمەن و بە ئاسانی دەست ناکەون.

لە دوای هەر داهێنەرێک یا بیرمەندێکی مەزنەوە، مامۆستایەک هەیە. گەلێ لە کەسایەتییە جیهانییە هەڵکەوتوو و ناسراوەکان، بە شانازییەوە باس لە کاریگەریی مامۆستاکانیان دەکەن، لە ماوەی ساڵانی خوێندنیان لە قوتابخانەدا. کەواتە کاریگەریی مامۆستایان لە قوتابخانەدا، تەنیا بە ساڵێک و دووان نییە، بەڵکو بە درێژایی ژیان، کاریگەرییان لەسەر قوتابیان هەیە و کاڵ نابێتەوە. هونەری وانەوتنەوەش، هونەری یارمەتیدانە بۆ دۆزینەوە و داهێنان.

وتەیەکی چینی دەڵێت:"مامۆستاکان دەرگاکان دەکەنەوە.. بەڵام دەبێت خۆت بچیتە ژوورەوە".

بێگومان مامۆستایان، ڕۆڵێکی سەرەکی و گرنگ و کاریگەریان لە بنیاتنانی کەسایەتی دروست و لە ڕەوتی ژیانی ئەمڕۆ و داهاتووی قوتابیاندا هەیە. زیاتر لە هەموو کەسێک کاریگەریان لەسەر دەروونی منداڵان هەیە. چونکە هەر لە منداڵییەوە ئاشنا و تێکەڵیان دەبن. لە میانەی ئەو زانست و زانیارییە هەمەچەشنانە و ڕۆشنبیرییانەی بۆیان دەگوازنەوە، لە روواندنی ڕەوشت و ڕەفتاری دروست و پەسەند و بەهای بەرز و پرانسیپە مرۆڤایەتییەکان، لە روواندنی هەست و سۆز و

خۆشەویستی و هاوبەستەبوونیان بە نەتەوەی کوردمان و بە کوردستانی نیشتمانی جوان و شیرینمان لە ناخیاندا.
پێویستە مامۆستایان خۆیان لەم ڕووەوە، نموونە و پێشەنگ و سەرمەشقی باشبن. تا قوتابییەکانیان چاویان لێبکەن و لەبیانەوە فێربن. چونکە قوتابیان زۆر شت لە مامۆستاکانیانەوە وەردەگرن و فێریان دەبن.
لە ئێستادا لە هەر پۆست و پایەیەکدا بین، پێویستە بە ئەمەک بین و ڕێز و ماندووبوونی مامۆستا دڵسۆزەکانمان لەیاد نەکەین. هەمیشە ڕێز و پێزانینمان بە ماندووبوون و بەخشینیان هەبێت. ئەمەش کەمترین شتە بەرانبەر بە بەخشینی ئەو مامۆستا دڵسۆزانەمان کە ئەوان بەردی بناغەی کەسایەتی و ژیانیان بە داناین و کلیلەکانی سەرکەوتنیان داینە. ئەو مامۆستا کوردستان پەروەرانەمان، کە فێری ئەلفوبێی کوردایەتی و مەردایەتییان کردین. فێری کوردستان پەروەریان کردین.
(گای کاوساکی) دەڵێت:"گەر لەسەربێت کە کەسێک لەسەر سەکۆی پێکەرێک دابنێیت.. پێکەری مامۆستایان دابنێ، چونکە ئەوان پاڵەوانانی کۆمەڵەن".
بۆیە مامۆستایان ڕۆڵێکی گرنگ و هەستیار و چارەنووسسازیان، لە ڕەوتی ئەمڕۆ و داهاتووی گەلاندا هەیە. مامۆستایان بەرپرسن لە گواستنەوەی ڕۆشنبیری و ڕەوشتە نایاب و دروستەکان، بۆ نەوەکانی ئەمڕۆ و داهاتوو لە کۆمەڵگاکانیاندا. مامۆستاکان بەرپرسن لە دروستکردن و ئامادەکردنی نەوەیەکی نوێی متمانە بەخۆ، کە بتوانن لەگەڵ کاروان و ڕەوتی تازە و پێشکەوتنەکانی بواری تەکنەلۆژیای نوێدا دەربەڕن. بۆ ئەوەی نەوەیەکی دروست پێبگەیەنن، کە شایەنی ئەوە بن لە داهاتوودا، بتوانن ببن بە سەرکردەی کارامە و لێهاتوو و کاروباری کوردستان بەڕێوەبەرن. بتوانن بەرپرسیارێتی هەڵگرن. بتوانن ڕووبەڕووی ئەو کێشانە ببنەوە کە دێنە ڕێیان.
مامۆستایان ئەو جووتیارە دڵسۆز و لێهاتووانەن، کە زەوی بەیاری نەکێڵراوی هۆش و دەروونی منداڵەکانمان دەکێڵن و بە تۆوی زانست و زانیاری و ڕۆشنبیری و بە ڕەوشت و ڕەفتاری جوان و دروست و بە بەهای بەرز و نایاب و بە هیوا و بە ڕۆحی کوردستان پەروەری و دڵسۆزی و تێکۆشان و بە گەشبینی تۆوی دەکەن. تا بەنە بەرهەم و داهاتوویان گەشتر و ژیانیان خۆشتربێت.
لە ئەمڕۆدا لە سایەی شۆڕشی تەکنەلۆژیا و داهێنانی نوێدا، ئەرکی پەروەردەکرن و فێرکردنی منداڵان قورستر بووە.

پێویستییان بە مامۆستایانی شارەزا و ئاگاداری ئەم گۆڕانکاری و داهێنانانە هەیە. چونکە منداڵانی ئەمڕۆ زۆرزانتر و زیرەکتر و چاوکراوەترن. نەوەی تەلەفزیۆنی رەنگاوڕەنگ و ئینتەرنێت و ئایپاد و ئایفۆنی زیرەکن. مامۆستایانی ئەم سەردەمە پێویستییان بە شێواز و رێبازی وانەوتنەوەی تازە هەیە. بە گەیاندنی پەیامەکانیان بە قوتابییەکانیان.

مامامۆستایانی خۆشەویستی کوردستان، زیادەڕۆیی ناکەم کە دەڵێم ئەوە بە راستی جیاوازن و کەم وێنەن. ئەگەر چاوخشانێک بە مێژووی تێکۆشانتان بکەین. بەمان دەردەکەوێت کە پڕە لە خەبات و قارەمانێتی و گیانبەخشین و لە هەڵوێستی جوامێرانە. ئێوە لە راپەڕین و شۆڕشەکانی کوردستان، پێشرەو و رابەربوون، پێشمەرگەی گیان لەسەردەست بوون، سەرخەتانە لە سەنگەرەکانی پێشەوەی بەرگریدا، قارەمانانە بەرگریتان لە کورد و کوردستان لە دژی داگیرکەرانی رەگەزپەرست دەکرد. چەندین داستانی قارەمانێتی نەمری بە خوێنی ئاڵی ئێوە تۆمارکران. ئێوە بە دەستەکتان چەکتان هەڵگرتبوون و بە دەستەکەی تریشتان پێنووس و کتێبتان هەڵگرتبوون، لە پەنای شاخەکان و لەناو ئەشکەوت و دێیەکاندا منداڵانی فێرخوازی کوردتان فێردەکرد.

لە خەباتی نهێنی ناو شارەکانی کوردستانیشدا، ئێوە دینەمۆی خەبات و تێکۆشان بوون. داگیرکەرانتان هەراسان کردبوون و شەوانە گورزی گورچک بڕتان لێیان دەدا. ئێوە لە قوربانیدان و زیندانی و ئەشکەنجەداندان و سێدارەدان دا پشکی شیرتان هەیە.

ئێوە لە شۆڕشەکاندا پێشمەرگەی دلێری هەڵمەتبەری شیر ئاسایی بوون. لە ئاشتیشدا، هەڵگری چەپکە نەرگزی خۆشەویستی و ئاشتی و برایەتی بوون و دەبوونەوە بە پێشمەرگەی بواری پەروەردە و فێرکردن. ئەمە باوەڕ و رێبازی نەگۆڕاوتانە.

ئێوە لە هەموو کەسێک خێراگرترن، بە نیوە مووچە و بە چارەگە مووچە و بەبێ مووچەش، بە سکی برسی و گیرفانی بەتاڵەوە، بایکۆتی خوێندنتان نەکرد. بەمەش لاپەڕەیەکی ترتان لە دڵسۆزیتان بۆ کورد و کوردستان تۆمارکرد. بۆیە ئێوە لە هەموو کەسێک ویژدان ئاسوودەترن.

مێژووی بێ گەردتان، سەرتاپا پڕە لە سەروەری و شکۆداری و لە دڵسۆزی.

رێز و پێزانین خۆشەویسی گەلەکەمان بۆ ئێوەی مامۆستایانی دڵسۆز، بەرزترین میدالیای رێز و پێزانینە. شایەنی ئەوەن کە لە بەردەمی قوتابخانەکانتاندا، لە زۆر پەیکەری رێزلێنان و یادگاری بۆ یەکە بە یەکەتان دروستبکرێت.

پیتێکی سڕ.. عارف کوردە

ڕۆژەکان،
چوون خۆیان تێد□ پەڕن
نەپێکەنینەکان،
تەواو ئەبن
نەخەمەکانیش،
کۆتایان دێ..
باوڵە ڕەشەکەی،
ناو دڵم پێناکرێتەوەو
خەیاڵەکانیشم،
پێنانووسرێتەوە
بەیەکەوە،
ڕوندکەکان ئەهۆنینەوە
ئەمەوێ..
تاهێزم تیایە،
بگرمێنم
ئەوەی لەسینگم،
پەنگی خواردو□ تەوە..
بیکەم بەئاوازێکو
بەناو هەستە تاساوەکاندا،
دەنگدا تەوە..
لێ.. مەودای نۆتەکان،
زۆر نزیکن،
لەپەنجەکانم..دوورناکەونەوە
چوونکە ژێیەکان
لەنسرم
لەدایک بوون..
سڕبوون..سڕ..
یاخین و
بەدووای شیعرێکدا ئەگەڕێن
وشەکانی،
لەپەنگر بچن و

مۆسیقاکەش،
ل□ بارینی تەرزە
بەگومانم..
گوێم،
لەو ئۆرکێسترایە بێت.

عارف کوردە